Mircea Pora

Iertaţi-mi acest strigăt

Editura Marineasa
Timişoara, 2008

© Mircea Pora & Editura Marineasa
ISBN 978-973-631-491-9

Celei care va rămâne mereu vie
în inima şi sufletul meu,
Monica Hapei

Moarte şi literatură

În scrierile lui Mircea Pora, textul este un organism neliniştit, flămând, muşcând cu voluptate din toate straturile realului, pentru a se lăsa pătruns de mulțimea aromelor țesute în fiecare gest, ca într-un dulce asediu. Minunate pagini răsar din banalul ce trăieşte relaxat din martirajul diverselor mirosuri impregnate în pereții blocurilor şi în genele personajelor, din zgomotele continue, de tot soiul, în care bolboroseala nevrozantă a țevilor se combină cu țipetele întâmplărilor casnice. Prins în laţul cotidian, eul caută cu disperare diverse refugii. Astfel, găseşte uşor portițele mereu deschise spre fantasticul urban, glisarea făcându-se pe neaşteptate şi cu naturalețe, de la un rând la altul, tară inutilele preparative sofisticate şi greoaie ale altora; ba chiar s-ar putea spune că trecerea este luată peste picior, demitizată, transformată într-un neînsemnat pas făcut peste pârleaz. Contaminarea cu celălalt aer, fantastic sau istoric, are adesea accente burleşti, atrăgând disfuncții dintre cele mai surprinzătoare, râsul din toată inima fiind izbăvitor.

Operele sale pot fi interpretate şi ca nişte episoade dintr-o cuprinzătoare aventură a scrierii, ce răzbate cu vioiciune dincolo de epiderma textului, totul derulându-se firesc, fără prețiozități tehniciste. Scriitorul păstrează nealterată plăcerea spunerii şi construieşte personajele cu devotament de miniaturist. Multe dintre texte au o interfață prietenoasă, accesibilitatea antrenând o sinceritate dezarmantă. Dincolo de această mască, cititorul atent poate zări un întreg eşafodaj al scrierii.

...Deodată, în această carte, tăioasă, ireversibilă, hâdă – moartea, trăită direct, năucitor. Zidul durerii crescând până la

cerul ce pare gol. Repere spulberate în patru zări. Domnia persoanei întâi peste un deşert existenţial, în care apartamentul timpului în doi se cufundă în luminoase amintiri, distonând cu prezentul cenuşiu, ce rupe din sufletul copleşit de suferinţă cu „dinţii celui mai bătrân dintre cai”. Spaţiu al unei absenţe, rece precum bisturiele după ce sângele a fost şters de pe ele, apartamentul este locul duşmănos al torturilor zilnice, preschimbate în imagini descărnate, dar simbolice, din Monica mai rămânând doar câteva lucruri prin sertare şi două dosare cu acte. Dincolo de toate pragurile banalului, totul devine o copleşitoare elegie.

Privirea specifică manierei â la Pora îşi regăseşte „colţii” doar în exterior, acolo unde agresiunile permanente ţintesc o sensibilitate devastată. Reacţiile sunt prompte, necenzurate. E suficient să apară administratorul blocului şi caricatura se întrupează imediat. Posibil cititor a 10-15 cărţi, acesta avea „ceva din trăsăturile de porc asiatic ale tovarăşului Stalin”, fiind, pe vremuri, foarte mândru de carnetul său roşu de partid. A condus camioane şi, spre final, tiruri cu tot felul de lăzi, iar mai nou este convins că românaşii „sunt un popor minunat ce va ajunge departe”. Decorul îşi regăseşte ştiutul contur; ajungem, adică, prin parcuri unde vegetează câte un bătrân „cu aspect de participant la răscoala din 1907 sau femei având vechimea unor romanţe”, în timp ce cozile dau o senzaţie de gol organic, de zădărnicie turnată în fier şi beton. Într-un asemenea context, asaltul „parantezelor” sociale este chiar benefic, deturnând atenţia observatorului spre zone deja cunoscute, dinspre care vine doar resemnarea. Şi atât. Cum să fie altfel, când pe coridoarele şcolilor se aud aceleaşi urlete, gunoiul este strâns de femei fără pretenţii, iar portretele scriitorilor nu au parte măcar de o biată privire? Doar jurnalul lui Pierre Drieu la Rochelle pare să aducă un prieten nou, cu stilul său „tăios, direct, fără perdea, menajamente, erudiţie, dar şi deschidere înspre sordidul din noi”.

Adesea, scriitorul decupează secvențe edificatoare, instituind un dialog al timpurilor. În care aura trecutului este asaltată de singurătatea copleşitoare a prezentului. Ea şi el, eterna poveste, înfruntând deşertul uitării. După episodul morții la comun, în spital, şi al înmormântării petrecute alături de „profesionişti ai durerii", el înțelege că şansa drumului în doi este numai scrierea poveştii lor. Dar, oare „poți face literatură cu moartea unei ființe foarte apropiate?" întrebare grea, căzând precum o secure pe gâtul unei păpădii... Răspunsul vine din țarcul autoreferențialității, de unde el, scriitorii l-personaj, nici nu vrea să scape: „Nu ştiu încă cum o să atac acel ceva ce va trebui să devină, ca literatură, ca adevăr, ca fapt, «destinul Monicăi»." între încercările lui de ase salva, rămânând în viață pentru a vedea acelaşi soare schilod precum clipele prezentului, şi realitatea dură a mormântului aflat la cinci sute de kilometri este un adevărat hău. Singurul remediu cert este scrierea: „Textul trebuie să meargă înainte, în primul rând, ca o mărturie, o uşurare pentru mine," Scrisul taie felii de timp. Din juxtapunerea lor, ea şi el clădesc povestea, prinzând cititorul în jocul reflectărilor: „Indiferent dacă mai percepi cuvinte omeneşti [...], eu tot îți scriu şi, dacă nimic din rândurile mele n-o să ajungă la tine, atunci ele vor fi absorbite, pulverizate de hăuri le prin comparație cu care bietele noastre oceane sunt picături de apă." Rândurile devin astfel o cale de comunicare, un dialog năruind limitele lumilor ce nu se pot privi şi nici atinge...

Dorin Murariu

Focul

- D-le colonel, comisia formată din generalii Plebe, Ghițucă, Sentici. Tatarcea e foarte mulțumită de răspunsurile

dumneavoastră de până acum. Ar mai fi totuşi, până la finalul probei, de înfruntat câteva întrebări, unele dintre ele. pentru a respecta întocmai procedura, nu sută la sută de esență militară. Ascultați prin urmare:

- Unui scriitor, spre exemplu, i-ar putea plăcea milităria?

- Cum să vă zic... şi da, şi nu... Celor care nu sunt prinşi în furtuna, în viscolul creației s-ar putea să le convină să se supună, o lună, două. Disciplinei caracteristice oamenilor de arme. În loc să se culce la ora două noaptea, cu capul, poate, plin de cunoscutele licori otrăvitoare, te aşterni în pat. conform regulamentelor noastre, cel târziu la ora 10.22, vreau să zic, şi-ți începi astfel, cu trupul, cu mintea, porția de odihnă. Pe urmă ar mai fi, vorbesc tot de scriitorul care nu creează, problema alimentației. Oamenii aceştia, cu imaginație, nu contest, lăsați de capul lor, mănâncă pe apucate şi, nu totdeauna, ceea ce e indicat. Când dau de bani, primesc un premiu, o gratulație, sparge-te pungă, o țin numai în şampanii, fripturi, cotlete, torturi şi alte finețuri, când sunt la ananghie, şi lucrul nu e rar. fie fac de-a dreptul foame, fie subzistă cu iaurturi, mere ieftine, coji de pâine cu margarină, cartofi fierți, prăjiți, poate cu puțin noroc, o pereche de crenvurşti. În regimul nostru militar, aici, lucrurile se schimbă. La ore fixe, într-o locație curată, în fapt o cantină sobră, el, nărăvaşul scriitor, se întâlneşte cu trei mese sigure... dejunul, prânzul, cina, astfel gândite încât să-l ferească pe consumator de salturi de tensiune, grețuri şi alte rele cauzate, nu arareori, de alimentația "sofisticată", de "performanță"... De cinci ori pe săptămână, ceaiuri, puțină margarina, marmeladă, supe de fasole, varză, cartofi, lobodă, macaroane cu brânză, carne, aducând a poveste, ce credeți că poate fi mai sănătos?... Şi apoi, şi cu asta mă retrag din răspuns, eventualului burtos sau amorțit cu condei, nici puțină instrucție nu i-ar strica... la stânga, la dreapta, pas alergător, culcat, avioane inamice, cu

cântec înainte marş... şi toate astea cu echipamentul pe tine... casca, masca, plosca, săpăliga, ranița, plus arma din dotare. Hu zic. onorată comisie, că pentru scriitoraşul nostru, când nu scrie, puțină armată, aşa ca la carte, ar fi binevenită. Când scriitorul e însă prins în procesul de creație, atunci trebuie lăsat în pace, cu burtă, tară burtă, hrănit sau nu. căci s-ar putea ca din truda lui, ce pe noi, gradele, ne depăşeşte, să se nască chiar **o** capodoperă. De aici, subiecte de bacalaureat, premii internaționale şi altele... Eu în problema aceasta aşa am gândit şi aşa am vorbit...

- Am înțeles, e-n regulă, mergem oleacă mai departe... Sunteți, tânăr locotenent, să zicem, cu un grup de elevi militari la Tg. Jiu, în apropierea Mesei Tăcerii şi a Porții Sărutului. Ce le veți spune despre aceste capodopere tinerilor, ambițioşi să ştie cât mai multe, să urce rapid în ierarhia militară?

- Onorată comisie, întâi de toate, eu ştiu, țâră să-mi fi şoptit cineva, cine-a fost pictorul, pardon, artistul, ba nu, iertați, sculptorul Constantin Brâncuşi. La şcoală, țin să vă informez, că n-am învățat nimic despre el, ne-au spus doar că-i un reacționar, înrăit, din străinătatea lui, față de români, dar eu am aflat câte ceva în legătură cu el de la bunicul meu. Dumnezeu să-l odihnească...

Pentru a nu pierde timpul, să mă pun, deci, în situație... Elevii lângă mine, Masa Tăcerii în față. Le zic... "Dragi tineri, omul care a făcut aceste minuni din piatră, şi le arăt ce e de arătat, e un român de-al nostru, cu minte genială şi mâini măiestre. Constantin Brâncuşi e numele lui, a trăit şi la noi, şi le arăt din nou ce e de arătat, dar şi în străinătate, unde a şi murit. Paris, capitala Franței, e oraşul cu pricina. Şi-acum să ştiți un lucru. Maestrul n-a cioplit masa aceasta şi scaunele din jur pentru ca să vină te miri cine. să-şi desfacă desaga cu brânză, ceapă, roşii, slănină sau poate lucruri mai fine şi să se apuce de mâncat. Nu-i făcută, de masă vorbesc, în principal, nici pentru a te aşeza la ea cu stomacul deja plin şi a aştepta, un

ceas, două, să se uşureze acesta prin digestie. Aici te pui. aşa a gândit marele artist lucrurile, când ţi-e puţin foame şi vrei, fârtate, să cugeti la lucruri adânci... cum trece timpul, Juni, marţi, miercuri, joi ş-aşa mai departe, cum se duce tinereţea, verdeaţa din tine. cum te prinde toamna, iarna, cum, vorba unui preot bătrân din satul meu, moartea vine ca unda şi te duce de-a scufunda... Ar mai fi multe de spus despre scaune şi masă, dar noi, fiind presaţi şi de timp, vom privi şi vorbi puţin şi despre Poarta Sărutului"... "Uite, deşi sunteţi tineri, ceva despre sărut tot ştiţi. Nu se poate să nu fi auzit, intră aici şi cei ce sunt de la ţară, acea frumoasă expresie pe care bărbatul bine crescut **o** adresează în anumite împrejurări femeii... "Sărut mâna. Doamnă, după caz. mai familiar, mânuşiţele, etc."... sau, pentru a aprofunda subiectul, care dintre voi n-a spus vreodată, să zicem, părinţilor... "Vă sărut şi-o să vă scriu", ori "sărutaţi-l pe domn profesor din partea mea"... Pentru că timpul nu ne permite zăboviri, nu mă prea pot lungi cu subiectul... Marele Brâncuşi a realizat aici. din piatră românească de Târgu-Jiu, uitaţi-vă bine, sărutul universal, etern, arhetipal, măi fraţilor, care înseamnă tot sau totul... dragoste pentru părinţi, fii, femeie, indiferent că e soţie sau iubită, a simbolizat, vă rog să reţineţi cuvântul simbolizat, unirea noastră a tuturor cu gâza cea mică, cu elefantul cel mare, cu dudul, palmierul, troscotul, cu planetele şi spaţiile dintre ele. Înţeles-aţi?... Ce vedem noi aici e o mostră, un exemplu s-ar mai putea spune, de gândire universală. Să ştiţi că şi românii noştri sunt capabili de asta..." Le-aş mai fi vorbit elevilor şi despre prietenii artistului, dar trebuia să ne grăbim să vizităm o cazarmă ce tocmai se construise în oraş. Comisia de examen, formată din generali de felurite mărimi, se afla de mult la capătul puterilor, aşa că după precizarea "să ştiţi că şi românii sunt capabili de asta[1]" i se făcu semn candidatului să tacă. Sub fiecare chipiu de general examinator se învârteau aceleaşi întrebări... De unde o fi ştiind colonelul ăsta atâtea lucruri, de unde învăţase expresii ca

arhetipal, peren, de care ei nu auziseră niciodată, şi, mai ales, cum de reuşea să-l pătrundă pe Brâncuşi, care lor li se părea mai dificil de înțeles decât ecuațiile de gradele trei şi patru. În materie de sculptură, știința şi admirația lor urcau până la statuile ecvestre ale unor militari-eroi din trecut ori până la pietrele mari, cioplite cu barda cum s-ar zice, din care se năşteau până la urmă statui de soldați cu casca pe cap, cu puşca în mână, plasați fie prin diverse piețe, fie prin spatele gărilor mai mari. fie. În sfârşit, la intrarea unor parcuri. Mai toate sugerau ideea limpede, viguroasă a ostaşului care-şi apără, îşi dă viața pentru țară. Dar dacă puseseră întrebări despre Brâncuşi, vina era a lor şi nu aveau decât să-şi suporte, în taină, umilințele... în sfârşit, i se spuse colonelului Porumbeanu că se prezentase la examen, pe toate planurile, foarte bine şi că fusese promovat, cu unanimitate de voturi, general... "Peste două zile. adică luni, îşi încheie scurta alocuțiune generalul de brigadă Umflătescu, veți afla, prin intermediul unei scrisori ce vă va veni acasă, specialitatea, direcția în care de acum înainte vă veți exercita activitatea..."

Peste nici un sfert de ceas de la examen, comisia, în frunte cu preşedintele ei, general-locotenent de artilerie Pepe Fortunescu, se afla la popotă, sala rezervată gradelor înalte, la o masă izolată, pe care deja scoteau aburi cinci cafele şi te priveau, cu ochiul lor galben, tot atâtea pahare aproape pline cu coniac. Un platou cu felurite brânzeturi, icre, pateuri de gâscă şi porc, felii de salam, măsline, roşii arunca parcă pe chipul comesenilor un fel de raze înveselitoare. Se mânca, se bea, se fuma şi, bineînțeles, se discuta...

- Ce ne facem cu el, întreba printre înghițituri, generalul maior Peştişor, îi dăm cultura pe corpurile de armată unu şi doi?

- Fugi de-aici, nea Iordane, de asta, cu acte în regulă, se ocupă generalul Pepene, doar ştii, chiar dumneata l-ai numit acum un an...

- L-oi fi numit, veni răspunsul, dar Dache, bietul de el, nu numai că nu poate zice o iotă de Brâncuşi, dar nici măcar n-a auzit de el. Şi nici de alţii mai mici...

- Să-l facem, atunci, adjunct pe artilerie la corpul de armată trei în locul lui Ghioagă, se auzi prin norii de fum o propunere.

- În locul lui Ghioagă, zici matale, adică îl luăm de guler chiar pe vărul prim al ministrului.

- Da, aşa e, ar fi o prostie mare cât tancul, recunoscu un grad înalt din grup.

Mai multe minute, de la "masa generalilor" nu se mai auzi nici un cuvânt. Se mai cerură brânzeturi, câţiva păstrăvi pane, încă un rând de cafele şi de băuturi tari.

Grea treabă aveau de rezolvat... Nu le ieşeau din urechi lucrurile spuse de candidat în legătură cu sensul adânc al sărutului, cu simbolurile "porţii", ale "mesei", ale "scaunelor". Ca să nu mai vorbim că acest colonel ar mai fi dorit să peroreze în timpul examinării şi despre curentele moderne din pictură, citând mai mult ca sigur nume care pentru comisia înalţilor gradaţi ar fi fost de-a dreptul lunare...

La rândul său, fostul colonel Porumbeanu. devenit după examen general, fireşte de nivelul cel mai mic, fericit în sinea lui pentru prestaţia avută, dar, în plan exterior, destul de reţinut, se duse pe jos acasă, unde soţia sa, Correggia, îl aştepta. Vedea mai totul cu alţi ochi acum. Gropile din asfalt, uneori adevărate cratere, le evita tară nici un comentariu. Ba chiar spuse. În mai multe rânduri, discret, pentru sine: "Fără ele, parcă nici n-aş fi acasă, ci în cine ştie ce ţară, lustruită, aranjată, care, cu siguranţă, mi-ar provoca depresii..." Fu net mai îngăduitor în drumul său spre casă şi cu aleile din două, trei mici parcuri, pline de sticle de plastic, hârtii, câini vagabonzi, resturi de mâncare. Admiră îndelung noua clădire a telefoanelor, unde ştia că în încăperi silenţioase, o tânără generaţie de roboţi ai calculatoarelor, mestecând gumă şi vorbind specios, îşi

desfăşura activitatea. Stătu câteva bune minute la începutul străzii unde locuia, reuşind, ca niciodată, să cuprindă dintr-o singură privire, uşor coşmaresc, casele modeste locuite de diverşi funcţionari, şanţurile pline de iarbă, cele câteva podeţe de lemn, pietrişul proaspăt adus, depus în grămezi, ce va fi utilizat la o asfaltare generală a zonei. În sfârşit, casa proprie, moştenire de familie, cu poarta de metal de la intrare, geamurile cu perdelele lăsate, câinele Axis, ce începuse să se agite la vederea lui... Desigur, vroia s-o vadă cât mai grabnic pe Correggia, să-i spună, mai întâi repede, pe nerăsuflate, apoi calm, pe îndelete, cum se desfăşurase examenul. Soţia, îmbrăcată într-un costumaş alb, cumpărat cu ani în urmă într-o staţiune de pe Adriatica, cu o coafură tinerească, constând dintr-o coadă de cal tip "Napoleon" şi câteva şuviţe lăsate pe frunte, cu o pereche de sandale uşoare în picioare, îl aştepta în salon, pregătită să asculte relatarea. Dar în privinţa povestirii, socoteala din târg nu s-a potrivit cu cea de acasă. Correggia, care nu se îndoia de capacităţile soţului ei, l-a lăsat doar câteva minute să-şi istorisească "aventura", după care, pe muzica lentă a unui casetofon, l-a invitat la dans. Au primat tangourile, piesele acelea ultracunoscute, senzuale, sentimentale, ce îi apropiaseră atât de mult în prima lor tinereţe. După ce muzica fu oprită, proaspătul general avu parte de o altă surpriză, în cămăruţa din spate a casei lor era pregătit un prânz dintre cele pe care actuala generaţie de îndrăgostiţi le numeşte "romantice". Nu vroiau să-i deranjeze nimeni în timpul acestei intimităţi, nici măcar cei mai buni prieteni cu un simplu telefon. Şi, într-adevăr, pe parcursul acelor ore minunate, parcă întreaga lume, afectuos, îşi întorsese faţa de la ei. Înainte de-a se atinge de ceva, Corregia, răsucind unul dintre butoanele aceluiaşi casetofon, făcu să se răspândească în încăpere, firave, ca o boare, acordurile serenadei lui Tosselli. Când acestea se stinseră, părăsindu-le ca o pasăre de noapte sufletele, urmă, aidoma unui stilet ce străpunge toate obstacolele de protecţie.

Marşul Triumfal din *Aida* în interpretarea ultracunoscutei orchestre "Giuseppe Garibaldi" din Roma. Mâncară, în fond, lucruri simple, cu care amândoi erau obişnuiţi (o supă de găină cu găluşte, ouă umplute, friptură de porc cu garnituri de varză, cartofi, salate, o felie de tort, o cafea, iar ca băuturi, licheur, bere, vin). Şi oare, n-ar fi fost o discordanţă, în planuri mai adânci resimţită, să-ţi pui pe masă tot felul de salate de moluşte, alge, sosuri de caracatiţă, tocănițe din limbi de şerpi şi rinoceri, când pe fereastră, în livada din spatele casei, se vedeau, ca nişte mărturii ale unei istorii ce te ţinuse aici, în palmele ei mărunte, stoguri de fân, roţi scoase din uz ale unor căruțe, câteva unelte agricole, de acum posibile piese de muzeu, îngrămădite la rădăcina unui nuc?... Restul zilei trecu calm, fără nimic neobişnuit. Ce s-ar ti putut petrece, de altfel, într-o după amiază şi seară de duminică, într-un oraş provincial, dintr-o ţară, la rândul ei, provincială? La ore fixe se auzeau sunând ceasurile celor câteva biserici din localitate, din zona gării răzbăteau pe spaţii largi fluierăturile unor locomotive, maşini mai puţin silenţioase, tulburând, la rândul lor, când şi când, liniştea pe areale mai mari sau mai mici. Dacă, spre exemplu, ar fi venit o ploaie cu bulbuci, aşa, cam de vreo două ore, ar fi fost un eveniment, căci s-ar fi înfundat rapid canalele şi s-ar fi circulat pe străzi într-o apă până la genunchi. Dar, ea, ploaia, a stat cuminte în spaţiile ei. Şi nişte tamponări, în lanţ, ale unor maşini, autobuze, puteau fi consemnate la rubrica "lucruri excepţionale", dar în Duminica de care vorbim, nici ele n-au avut loc. În ceea ce priveşte familia Porumbeanu, generalul s-a culcat puţin după-amiaza, obosit, pesemne, de evenimentele ce trecuseră peste el, în timp ce Correggia, pe o mică terasă, ferită de razele soarelui, încă puternice, desena câteva uniforme după fantezia ei, ce i-ar fi stat foarte bine soţului atât în activităţile curente, cât şi la parăzi. Seara, fericiţi că sunt, în continuare, singuri, priviră puţin la televizorul mic din dormitor, după care, nu cu mult

înainte de orele 23, stinseră toate luminile şi se lăsară pradă somnului. În cursul nopții, conform mărturisirilor făcute mai târziu, Correggia visă o sumedenie de găini, albe, dar şi roşii, care, curios, vorbeau, spunând că sunt originare din Alpi şi că veniseră în curtea ei ştiind că acolo se va petrece ceva, un eveniment deosebit. După ce acest episod se şterse, mai spre ziuă, tot în visele Correggiei, se arată un bătrân ecleziast, extrem de împodobit, ce susținea că este Patriarhul Constantinopolului. "Am venit, draga mea, i-a spus El soției generalului Porumbeanu, să echilibrez aici, la voi, forțele bune cu cele rele şi să las razele de lumină, căci e necesar, să-şi demonstreze toată puterea lor." După aceste cuvinte cam greu de descifrat, călcând printr-o zăpadă foarte adâncă, Patriarhul se retrase... A doua zi, dis-de-dimineață, soarele de abia răsărise, trebuie s-o spunem, în fața porții locuinței generalului îşi făcu apariția un tânăr în civil, pe care îl puteai lua drept un funcționar oarecare, un robotei pe internet, cu două pachete în mână. Sună, doamna Correggia, după un mic filaj prin vizeta uşii, îi deschise, urmă un scurt schimb de saluturi, fără prezentări, după care individul, scăpat de formalități, spuse politicos, dar sec că ceea ce avea el în mâini, pachetele adică, sunt din partea comandamentului teritorial al armatei pentru domnul general. Mai adăugă necunoscutul că înjur de ora zece, tot din partea înaltului Comandament, va mai veni cineva cu o scrisoare destinată tot domnului general. Înainte de-a pleca, tânărul îi făcu apăsat precizarea doamnei Coreggia ca pachetele să fie deschise numai după lecturarea scrisorii. Între şapte şi zece sunt trei ore în care poți face foarte multe lucruri, existând însă şi posibilitatea de a le omorî, deci fără a avea vreo realizare. În intervalul de aşteptare, până la venirea scrisorii, cei doi soți se despărțiră, ca două păsări ce, pereche fiind, pentru un anume timp, zboară spre colțuri diferite ale pădurii... Generalul, într-o ținută sumară, aproape sportivă, se retrase în camera sa de "plăceri", astfel numindu-şi el încăperea, în fond

modestă ca dimensiuni şi mobilier, unde răsfoia albume de artă, de fotografii, performante sau de amatori, colecţii de curiozităţi pur şi simplu, sau asculta fragmente muzicale ce nu o dată îl refăcuseră sufleteşte. Correggia, în ce-o privea, preferă pentru puţină singurătate, pur şi simplu, bucătăria. Dintr-un dulăpior, pentru a nu sta chiar degeaba, scoase un bloc-notes şi se apucă, pe filele mici, să deseneze costume de generali, chipie, decoraţii. Migălea mult, mai ales la vestoane, aici fiind importantă linia epoleţilor, poziţionarea buzunarelor, spaţiile lăsate pentru prinderea eventualelor distincţii. La un moment dat, însă, se întrerupse din lucru, deoarece i se păruse că o umbră din visul de azi-noapte, mai precis Patriarhul Constantinopolului Pafnutie al IV-lea, s-ar fi fofilat în spatele ei. Se-ntoarse brusc într-acolo, dar nu văzu decât maşina de cafea, detaşându-se dintre mai multe ceşti şi bătătorul de muşte în poziţia în care-l lăsase ieri. Vru să reia lucrul la desenarea de chipie, dar exact atunci soneria o făcu să tresară... Nu prea avu timp să reacţioneze, altfel zis, să se îndrepte spre uşă şi să deschidă, căci se şi trezi înainte-i, la nici o jumătate de metru, cu un tânăr ce nu purta nici uniformă militară, nici feroviară, nici vreuna aparţinând unui alt serviciu mai deosebit, ci se mişca lejer în aburii unei cămăşi albe şi în elasticitatea unor pantaloni bine croiţi, dintr-o stofa gri, subţire. Fără a vorbi prea multe scoase, dintr-un soi de borsetă ce-o ţinuse până atunci sub braţ, un plic galben, dreptunghiular, pe care se putea citi clar: “Domnului General Ilarie Porumbeanu, din partea înaltului Comandament al Armatei, secţia Promovări”, înmâna doamnei din faţa lui, cu o uşoară înclinare a capului, documentul, solicită o semnătură pe un formular, salută, după care, în câteva secunde, se făcu nevăzut... Pusă într-o situaţie oarecum surprinzătoare, pe care o resimţea ca fiind plină de responsabilităţi, Coreggia găsi cu cale că avea un singur lucru de făcut... să strige, mai exact să-şi cheme soţul în bucătărie şi să-i povestească ceea ce, cu doar câteva clipe înainte, se

petrecuse... Ținea într-o mână scrisoarea, iar cu cealaltă îşi mângâia bărbatul pe frunte. Putu doar să şoptească: "Iată dovada scrisă a promovării... general de infanterie, artilerie sau, poate, cine ştie, de aviație, să defilezi pe cer... Ilarie, sunt atât de fericită..." Hotărâră de comun acord să deschidă plicul milimetru cu milimetru, în maniera în care se face filajul la jocul de cărți. De pe pereții salonului de primire, din cadrul unor rame mari, groase, părinții lor. cu zâmbete mute, îi urmăreau. Primul cuvânt pe care-l desluşiră era scris cu majuscule... "CABINETUL"... Ceva mai jos, o adevărată bombă, un mare motiv de mândrie... MAREŞALULUI GEORGE ALBERT TUFĂ... Grăbind puțin operațiunea de desfacere a scrisorii, înregistrară... "Hotărâre"... "Membrii Comisiei"... şi, în sfârşit, un text. care suna astfel: "Astăzi. 25.07. a.c, colonelul Ilarie Porumbeanu a susținut cu succes examenul de promovare la gardul de general. Comisia formată din... şi din ... a decis în unanimitate ca proaspătul înalt gradat să devină, până Ia noi ordine, comandant al tuturor formațiunilor de pompieri, fie ele militare, tle formate din efective de voluntari"... Semnează general maior L. Sandoro Papură. În timp ce Porumbeanu ținea ca trăsnit scrisoarea în mână. Coreggia, ridicându-se de pe divanul unde se tăcuse lecturarea epistolei, începu să se plimbe prin salon tunând şi fulgerând: "La pompieri, va să zică... tu care ştii atâtea... muzică, artă. poezie... mândria regimentelor... diviziilor... cu găleți, cu furtune, urcă prin poduri, salvează animale de prin grajduri, ... plin de funingine... mirosind a fum... cu casca pe cap ca un teuton... Ilarie, e un scandal... am să le rup epoleții lui Tufa, Papură, Ghioagă, Peştişoru şi câți or mai fi... Şi la defilări, continuă Coreggia, ei, în frunte, pe cai, urmați de ofițeri, tu în fruntea unor autocisterne, a unor platforme cu furtune, lopeți, găleți, frânghii, căşti de protecție, extinctoare şi mai ştiu eu ce alte grozăvii... E ridicol, Ilarie, e nedrept..."

După ce se mai liniştiră în legătură cu "factura"

promovării colonelului Porumbeanu, cei doi soți se hotărâră să desfacă pachetele ce le fuseseră aduse. Inventariară mult mai calmi tot ce conţineau acestea. Correggia, cu un simț al ordinii mai accentuat, pe măsură ce despachetau, nota totul într-un fel de registru. Astfel, primul pachet conţinea: două costume, fireşte, cu însemne de general, unul pentru intervenții directe în operațiuni, prevăzut cu accesorii de iarnă şi, cum era de aşteptat, cu două căşti, pe care Correggia le califică pe dată drept oribile, iar celălalt, mai agreabil, având fireturi strălucitoare şi un chipiu, pesemne pentru defilări, festivități. Pachetul următor, mai puțin voluminos, conținea instrucțiuni, metode de intervenție în diferite tipuri de incendii, precum şi statistici cu privire la mijloacele de care dispuneau în caz de nevoie, atât brigăzile militare de pompieri, cât şi formațiunile de voluntari de pe sate, ce intrau sub ordinele generalului... două, trei autospeciale trecute prin reparații capitale, găleți, lopeți, furtune, porta-voci, furci, sape, lopeți, roabe, extinctoare. Se putea uşor trage concluzia, după inventarul făcut, că întreaga dotare anti-incendii era dintre cele mai precare. În încheiere, după ce şi ultima broşură fusese clasificată, Correggia, vădit iritată, îi spuse soțului său "Decât să te fi făcut aşa ceva, mai bine, cu grad de caporal, te puneau santinelă la vreun depozit de varză sau fasole al armatei"... La început, era încă iarnă, a fost bine, liniştitor, generalului raportându-i-se doar "evenimente" lipsite de anvergură... un foc mic, repede stins, cu furci şi găleți de apă (s-au folosit şi pălării), la un şopron din satul Conțopineşti, un pod ce abia începuse să ardă la periferia comunei Andrimoaca, rezolvat şi acela, nişte vâlvătăi la depozitul de alimente al unui restaurant turistic, "Păstoraşul", înăbuşite rapid de forțele pompierilor locali. Correggia, fără ştirea lui Ilarie, chiar îi scrisese şefului corpului de armată unu că soțul ei, adică generalul Porumbeanu, ține absolut totul sub control. La începutul primăverii se produsese însă o schimbare. La biroul

generalului, telefoanele începură să sune mereu, căci incendii mult mai mari se produceau peste tot. Se iscau aşa din senin, erau la mijloc mâini criminale, se înmulţiseră neglijenţele paznicilor, ale grupelor de primă intervenţie? Tihna înaltului gradat şi a soţiei sale se cam risipise. Încetaseră, spre exemplu, să-şi mai facă programe de perspectivă, excursii mai lungi, evadări la mare etc., refuzau invitaţii la nunţi, boteze, zile onomastice, chemau mereu serviciile de intervenţie să le verifice telefoanele, aveau coşmare, generalul, în special, trezindu-se din somn şi strigând... "Brigada a II-a, un pas în faţă şi jet puternic"... E adevărat, în unele locuri s-a lucrat bine, pârjolul a fost stins, viețile au fost salvate, în alte situaţii însă nu s-a putut face mai nimic. Astfel, dacă sub directa conducere a generalului, folosindu-se o singură auto-specială şi extinctoare, magaziile unei gări au rămas ca şi intacte, nu aceleaşi lucruri s-ar fi putut spune despre un depozit de mobilă de lux, care, în ciuda tuturor eforturilor, a ars până în temelii. Correggia, date fiind mai ales insuccesele, a început să se teamă de reacţia autorităţilor, a superiorilor soţului său. L-a căutat chiar în persoană pe mareşalul Tufa, care însă a liniş-tit-o, spunându-i că generalul face şi el ce poate şi că, pe ansamblu, toţi sunt mulţumiţi. Dădu chiar şi un anunţ pe corpul de armată, prin care şefului de pompieri Porumbeanu i se acorda distincţia "Furtunul în grad de cavaler". Când nu erau evenimente, când de peste tot soseau rapoarte liniştitoare, Correggia, fără a fi observată, îşi punea soţul sub o adevărată lupă. Mai avea el energie să facă faţă incendiilor care, cu siguranţă, vor veni? Semnele unei îmbătrâniri premature se cam vedeau peste tot. În primul rând, o încetineală în mişcări, ezitări, chiar, în a lua cât mai rapid decizii, mai ales când situaţiile erau presante şi minutele contau. Correggia bănuia că în sufletul generalului se strecurase, în ciuda medaliilor şi onorurilor primite, o nemulţumire adâncă, poate contra vieţii în sine, dar mai mult ca sigur împotriva activităţilor ce trebuia să

le desfăşoare. Avea impresia că stabilise cu vâlvătăile o "relaţie" specială, că angajase în sufletul său o luptă pe viaţă şi pe moarte cu ele. Era convinsă, simţea, cu înzestrările sale de femeie, că el aştepta de undeva un ajutor, o mână întinsă, pentru a avea o putere mai mare în încleştările în care era prins. Cineva parcă trebuia să se sacrifice, să dispară în chip misterios, poate chiar să-i absoarbă ceva din temeri, pentru ca el, într-un anume fel. să supravieţuiască. Correggia mai constată, cu surprindere, cu tristeţe, că Mărie intra tot mai rar în camera în care-şi avea cărţile şi albumele, nu teribil de preţioase, dar care constituiau sau, mai bine zis. constituiseră pentru el adevărate insule de refugiu. Simţea, de asemenea, că generalul nu punea nici un preţ pe ajutorul autorităţilor în luptele sale cu vâlvătăile, acestea fiind parcă, în sălile lor de consilii, de şedinţe, de pus la punct proiecte, de luări de cuvânt, rupte de orice realitate. Ploua, ningea, băteau vânturi pustiitoare, pentru cei aflaţi "sus", în vârful piramidei, totul era bine, cum nu se poate mai bine... Acordau distincţii, onoruri, fireşte, cu trâmbiţe şi tobe, se decorau între ei, puneau Ia cale defilări ca şi când înjur, în ţară, toate ar fi mers ca pe roate. La sfârşitul lunii mai, la cabinetul generalului, de acum atât de cunoscut şi apropiat de lume, sosiră o serie de mesaje cam ciudate. Unele pe simple hârtii, parcă aduse din apropiere, de la nişte case vecine, altele, sub forma unor telegrame, semnate, dar şi anonime, în sfârşit, cele mai multe, expediate în plicuri, cu adresele exacte ale expeditorilor. Reproducem mai jos doar trei dintre ele. "Cam la zece kilometri de sediul dumneavoastră, mai mulţi oameni, bărbaţi adică, au văzut după miezul nopţii, păsări foarte mari, cum nu mai fuseseră pe aici, care deveneau roşii, ca nişte bulgări de foc, de îndată ce se ridicau de la pământ. Preotul le-a văzut şi el, dar nu ne-a putut da nici o explicaţie. S-a mulţumit doar, cu câteva slujbe la biserică. De două nopţi nu le mai vedem, dar roşul acela al lor nu ne iese din cap..." "Ne întrebăm, domnule general, ce ar putea să

însemne, aici la noi, la distanţă mare de sediul dumneavoastră, prezenţa unei femei înalte, parcă mai repede un bărbat, ce ameninţă şi ziua, dar şi noaptea, dintr-o margine a satului, tot ce mişcă în localitate. Nu ne apropiem de ea, iar de plecat, pleacă doar atunci când doreşte. Bătrânii spun că nu vom scăpa de ea multă vreme." "Veniţi dacă puteţi la Piperniceşti, e teamă, nelinişte printre oameni..." N-a trecut mult de la aceste mesaje şi lumea de pe arii întinse a sesizat un miros persistent de fum, deşi, după spusele oficialităţilor, nu erau niciunde focare care să-l producă. Şi dintr-odată, într-o zi de duminică, la început de iunie, pe arii mari, chiar foarte mari, izbucniră ca la o comandă, s-ar putea zice, lanţuri de incendii. Pălălăile se balansau în vânt ca nişte corpusuri ale unor drapele imense. Lăsau senzaţia că ating chiar cerul. Ziua, dogoarea dobora la pământ pe aproape oricine, noaptea, deşi atmosfera era mai respirabilă, te cotropeau valurile de scântei ce, desprinse din mările de flăcări înecau într-un fel de joc fierbinte, tremurător, clădiri, curţi, biserici, suprafeţe întinse de câmp. Erau jalnice mai ales strigătele scoase de animalele ce piereau dar se auzeau şi vaietele multor oameni care fie îşi pierduseră avutul, fie, la rândul lor, fuseseră răniţi... Generalului Ilarie Porumbeanu nu i-a trebuit mult timp pentru a-şi da seama de amploarea dezastrului. Totul aducea cu un sfârşit de lume. După ce se află că înaltul Comandament, în frunte cu mareşalii Tufa şi Pasolea, plus alţi înalţi gradaţi, era retras într-o locaţie secretă pentru a putea elabora în linişte proiecte de reformare a armatei cerute grabnic de Uniunea Europeană, se hotărî să acţioneze după propria-i inspiraţie şi doar cu mijloacele ce le avea la îndemână, îşi mobiliza plutoanele, puse în funcţiune, pline ochi cu apă, cele două autospeciale, distribui furtunele de jet puternic şi mediu unor căpitani cu experienţă, incluzând în inventarul de luptă contra stihiei, şi lopeţile, furcile, greblele, găleţile, sucitoarele gospodinelor, extinctoarele, precum şi gamelele şi caschetele ce se mai puteau găsi prin unitate.

Ajungeau până la urechile generalului detalii ale dezastrului... Au ars nu ştiu câte case şi sure, au fost mistuite gări de cale ferată. S-au făcut scrum biserici, şcoli, dispensare şi, bineînţeles, pârjolul se abătu şi asupra recoltelor. Oamenii se rugau lui Dumnezeu şi ziua, şi noaptea, se porniră în anumite locuri procesiuni cu icoane, fură chemaţi, pe bani grei, făcătorii de minuni. Cu mijloacele ce la avea la îndemână, generalul avusese nu puţine momente de clătinări psihice serioase. După câteva zile de prăpăd, urcat pe acoperişul unei biblioteci rurale, rămasă miraculos intactă, văzu ceva ciudat în marea de flăcări ce-o avea înainte, şi anume că acum pălălăile nu mai semănau cu nişte limbi incandescente, ucigaşe, ci începuseră, nimeni nu ştia sub ce imperative, să închipuie, în zbuciumările lor, nici mai mult, nici mai puţin, decât faimoase edificii din Renaştere... Turnul din Pisa, după o clipă biserica Santa Măria degli Angeli, pe urmă Palazzo Medicis şi, în fine, Fontana di Trevi, capodopera lui Bernini. Aici, stând parcă nestingherită între flăcări, admirând sculpturile marelui maestru italian, o zări pe Correggia. Era de-o frumuseţe extraordinară, poate puţin obosită de rosturile ei acolo... De îndată ce-o văzu, generalul o strigă din răsputeri de câteva ori. Ea părea să-l audă, îşi întoarse chiar chipul spre el, dar, deşi erau atât de aproape, ceva de dimensiuni geologice totuşi îi separa... Correggia... mai reuşi să-şi strige Ilarie, soţia... Correggia... După câteva clipe de la acest ultim apel, ea se ridică de la fântână, îşi mai privi o dată soţul, şi, ca şi când ar fi avut aripi, se înălţă înspre marea de flăcări. Din acele momente se simţi peste tot o relaxare a căldurii, limbile focului începură să-şi piardă din intensitate, se putea spune că urgia slăbeşte, că blestemul e pe cale să se ducă. La urechile generalului, evident năucit de toate câte i se întâmplaseră, ajunseseră zvonuri chiar mai de departe că vâlvătăile se potolesc. Auzea aproape de peste tot, într-un amestec straniu, bizar, frânturi de rugăciuni, imploraţii, mulţumiri adresate deopotrivă Celui de Sus şi lui.

Înainte chiar de a ajunge acasă, un helicopter al Marelui Stat Major îi ateriza înainte. Câțiva colonei pe care nu-i cunoștea, după ce-l salutară în cel mai pur stil milităresc, îi înmânară, fredonând imnul național, din partea mareșalilor Râpă și Ceafa, un mare număr de diplome și medalii. Află cu această ocazie că era numit membru titular în Consiliul de Apărare al Țării, și președinte pe viață al Comitetului de prevenire a calamităților de gradele unu și doi... În sfârșit, intră în casă, fără să-și pună problema dacă vecinii îl pândesc sau nu din spatele unor perdele. După căldurile ce le îndurase nu cu mult timp în urmă, simțea acum pe spate muşcătura unor dinți ascuțiți și foarte reci. Rămase surprins de ordinea ce domnea peste tot. Ai fi zis că mai multe cameriste de hotel își uniseră eforturile pentru a elimina și semnele celei mai mici dezordini. Bucătăria strălucea de curățenie, din robinete nu se scurgea nici o picătură de apă, vesela, aparatele erau la locurile lor, dar, din nefericire, așa simțea Ilarie, totul emana un aer de criptă, de spațiu părăsit. În dormitor, "gheața" era parcă și mai mare. Deschise dulapul de haine al Correggiei și, spre surprinderea lui, văzu că înăuntru nu era nimic, în afara frumoasei ei rochii de mireasă. În ce privea dulapul lui, aici, printre cutii, printre pantofi, se roteau mai mulți șoareci ce nu se speriară câtuși de puțin când liniștea le fu tulburată. În sufragerie – senzație stranie pe care generalul o puse pe seama oboselii –, pe scaune, la masă, pe fotolii, stăteau cu rândul toți prietenii, invitații lor de odinioară. Volubili, antrenanți, dar și tăcuți, măcinați de problemele ce le duceau cu ei de multă vreme. În sfârșit, intră și în camera lui. Aici cărțile, albumele de artă, cu toate dispăruseră, în schimb, în mijlocul încăperii, aplecată să bea apă din Fontana di Trevi se afla Correggia. O făptură albă, mereu în aceeași poziție, Dumnezeu știe din ce făcută, căci Ilarie Porumbeanu nu îndrăzni s-o atingă... După ce le văzu pe toate, generalul se întinse pe primul pat ieșit în cale și ceasuri în șir se uită în tavan până când acesta începu să facă valuri ca

suprafața puțin agitată a unei mări. Era, cu siguranță, o zi de august, extrem de caldă, venită așa pe neașteptate. Zidurile caselor se încinseseră într-o asemenea măsură, încât fiecare încăpere ai fi zis că devenise un adevărat cuptor. Soarele parcă din infinitele înalturi se lăsase şi el mai jos pentru a declanşa pretutindeni pârjoluri. Din iarbă, din tufişuri, din copaci, puteai crede că dispăruse şi cel din urmă semn de viață. Generalul de pompieri în rezervă Ilarie Porumbeanu, cu respirația aproape tăiată, cu puterea fizică vizibil afectată, presat de singurătate, se hotărî, în ciuda focului de afară, să facă o plimbare pe câmpiile ce de la domiciliul său se întindeau cât vedeai cu ochii. Trecu, scăldat în sudoare, în camera unde-şi avea una dintre uniformele de gală. Fusese croită cu câțiva ani în urmă, când, cu prilejul sărbătoririi vârstei de 70 de ani, primise din nou decorații pentru tot ceea ce făcuse în luptele cu necruțătoarele incendii. Vestonul şi pantalonii, parcă ghicindu-i gândurile, îl priveau cu mirare. Generalul, neclintit în intențiile sale de plecare, îşi şterse mai întâi corpul ud cu un prosop, apoi se parfumă discret pe sub brațe şi puțin pe gât, pentru a dilua, cât de cât, mirosul de transpirație ce îl va reinvada cu siguranță după primii paşi de plimbare. Ce ştiți dumneavoastră, oameni de rând, ce înseamnă un militar hotărât? începu să se îmbrace într-un ritm care să nu-i răpească prea mult timp. Altfel zis, mai degrabă repede decât încet. Căldura îl izbea din toate părțile, dar, în concentrarea lucrului ce-1 avea de făcut, aproape că nu ținea cont de ea. Întâi pantalonii, păstrați la cea mai perfectă dungă, pe urmă o cămaşă albă ce se mula ireproşabil pe corp şi, în sfârşit, vestonul, socotit o glorie a vestimentației sale. Îşi fixă cu grijă, cu ace speciale, pe piept, prin preajma buzunarelor, toate decorațiile primite în cei treizeci de ani de activitate. O adevărată platoşă metalică, divers colorată, îi apăsa puțin pieptul, facându-1 vizibil de la mari distanțe. Se simțea în clipele acelea fericit, puternic, un învingător, în primul rând, al propriei singurătăți, în care, după dispariția

soției, atâta amar de vreme trăise, în sfârşit, convingându-se că în casă totul e lăsat în perfectă ordine, îşi potrivi pe cap chipiul şi ieşi în stradă. Lăsând la o parte cele câteva străduțe caracteristice marginilor oricărui oraş, atacă prima cărare mai mare ce ducea spre nesfârşirea câmpiilor. Deşi soarele îl lovea direct în creştet, pentru început căldura i se păru perfect suportabilă. Singurătatea câmpiei părea chiar să-i facă bine. Spatele şi-l simțea totalmente ud, la fel şi tâmplele, şi gâtul, dar un mic vânt pornit de nu ştiu unde atenua aproape în întregime disconfortul caloric. Generalul mergea fără o țintă precisă, doar aşa ca să mai sfâşie puțin din singurătatea care acasă realmente-l tortura. Nu se gândea la nimic special, ci doar lăsa să-i curgă prin față, asemeni unui pârâu leneş, felurite întâmplări din viață. Nu pusese vreo ordine în ele, făcându-i chiar plăcere că i se prezentau într-o anumită neorânduială... despărțirea cam dramatică de părinți, şi pentru totdeauna, lupta grea cu un incendiu izbucnit, demult, într-o hală de vagoane, primele îmbrățişări cu Correggia, ce avea să-i devină o exemplară soție, discursul scurt ce-l ținuse ministrul apărării când i-a pus un şal alb pe după gât în semn de excepțională prețuire. Soarele se afla acum parcă deasupra chipului său şi-i vorbea despre o fântână situată doar la un metru de el. Vedea, cu adevărat, fântâna, una nouă, cu apă până sus, dar când s-o atingă, dădu peste un loc gol, plin de iarbă pârjolită. Ceva mai departe de fântână, zări, de data aceasta foarte clar, o oglindă, în care juca chipul soției sale...

"Correggia, strigă, vin imediat la tine dar când s-o cuprindă cu mâinile, mai, mai să se prăbuşească în gol. După aceea nu mai văzu nimic dar avu senzația, chiar certitudinea, că soarele se împarte în mai multe fragmente şi fiecare dintre ele i se lipeşte direct de corp. Vru să mai înainteze, zări nu chiar atât de departe câțiva copaci umbroşi, dar nu reuşi să ajungă până la ei. Instantaneu simți ceva extrem de dureros şi în câteva clipe văzu, dar asta foarte clar, cum din el se înalță, una câte una,

tremurătoare limbi de flăcări... Generalul în rezervă Ilarie Porumbeanu, din care mai rămăseseră după ardere o decorație şi un pantof, fu înmormântat într-un cimitir comun din oraş, fără onoruri militare. Pe drumul de la biserică la mormânt, pentru ca sicriul să fie totuşi mai greu, credincioşii, la sugestia preotului, introduseseră înăuntru, doi saci mijlocii cu ovăz.

La câțiva paşi de tine...

Draga mea, poate tu nu ştii, mai exact, cum s-au derulat ultimele episoade ale vieții tale. Cuvintele cad greu pe hârtie ca nişte piese de plumb. Nu arătai bine, te chinuia fără încetare durerea de spate, nu puteai dormi decât pe apucate, aproape nu mai mâneai deloc. Ceva părea, totuşi, că nu te părăsise... speranța că într-o bună zi – nu prea îndepărtată ziua – lucrurile se vor îndrepta. Din femeia frumoasă ce fuseseşi, suferința stricase mult, călcase în picioare zâmbetul tău, acel echilibru al trăsăturilor, ți-a tras pe frunte cute adânci, numai de lucirea ochilor nu s-a putut atinge, de cele două cristale albastre ce le aveai sub sprâncene. Din Timişoara, cu un fel de maşină a salvării, s-a plecat spre spitalul de oncologie, Oradea. Ştiam, când din cameră, cu paşi şovăitori, ai traversat coridorul ieşind pe palierul etajului, că aici, în apartamentul în care locuisem treisprezece ani, nu te vei mai întoarce niciodată. Rămâneau în urma ta toate, reci, încremenite, haine, mobile, albume, din pereții albi conturându-se parcă rânjete bucuroase de prima noastră despărțire. Înghit micile amănunte ale drumului, ploaia, vântul, cerul extrem de neguros, satele cu aspect feudal prin care am trecut. Prin haosul de maşini al Oradiei, ne-am îndreptat spre ceea ce avea să fie ultimul tău domiciliu pe acest pământ – spitalul de oncologie. Nu ştiu dacă în acele momente ai fost atentă la câteva amănunte... vechimea clădirii, asemănătoare unei cetăți medievale redescoperite de arheologi,

coridoarele ce parcă respingeau lumina de afară, aerul sumbru al saloanelor cu bolnavii îngropați sub pături, femeile în alb, asistente, doctorițe, asemănătoare unor lebede ce târau după ele cozi de întunerec. În sfârşit, iată şi rezerva, camera numărul 23, care, din posomorala ei, numai că nu urla. "Eu pentru aproape toți cei ce vin aici sunt un capăt de drum..." în orice caz, când te-ai instalat acolo, în tine mai era încă viață, dar, din nefericire, nu prea multă. Ai ocupat patul cel mai îndepărtat de uşă, având la îndemână o noptieră hârbuită de metal, ceva mai încolo deschizându-se ochiul unei ferestre prin care se vedea o curte, o paragină, şi răzbăteau – exact asta mai lipsea – slujbele ținute la o biserică din apropiere. În diagonală se afla patul pe care l-am ocupat eu. Aveam un geam la îndemână, prin care nu se zărea decât carnea roasă a unui zid. Mai era în încăpere un cărucior, cu roți fără cauciucuri, o chiuvetă, un soi de canapea, o instalație servind la perfuzii. Senzația cea mai persistentă era că ne înconjoară plumbul, noaptea şi o pătrunzătoare ploaie de noiembrie. În scurta vreme de la internare, pe falsele aripi ale unor fluturi, curtenitori, ca şi când ar fi fost vorba de nişte propuneri de-a merge la nunți, au început să sosească la tine doctorii. Ultimii mesageri ai vieții, cu diplome aplicate chiar pe suferințele tale. Îți spuneau vorbe frumoase, pline de lumină, dar strecurau şi accente de îngrijorare... "Va fi bine... avem speranțe... ştiți, boala dumneavoastră nu e una oarecare... vom ataca pe mai multe fronturi... trebuie să fiți tare... când nu vă e bine, nu stați la gânduri să ne chemați..." Şi plecau şi iarăşi veneau cam cu aceleaşi vorbe pe care, probabil, o vreme, chiar le-ai şi crezut. De unde eşti, mă vezi cum scriu, cum țin pixul în mână, în aşteptarea unor fraze relevante, potrivite?... Cui mai folosesc ele acum? Te-ai instalat în patul acela cu disperarea unui om ce urca într-o barcă de salvare. Pe noi, ceilalți, familia, începuseşi să ne dai de-o parte. Binele, prelungirea vieții, nu din partea noastră îți puteau veni. O lună de zile, aproximativ, a durat

lupta dintre tine, năprasnic lovită, şi "titanul", deocamdată de neînvins, înarmat până în dinți. În sfârşit, a început şi tratamentul, cu spaima ta de citostatice, cu nesfârşitele, chinuitoarele ore de perfuzii, cu injecțiile contra durerilor, "fratele Piafen" fiindu-ți administrat cel mai des. Dac-ai ştii cum te-ai cuibărit la pieptul acelor asistente, cum le cereai din priviri să-ți spună... "da, cât de curând va fi mai bine"... Dar înlăuntrul tău, "marele asasin" lucra întinzându-şi plasele otrăvite peste tot. Metastaze li se spune în limbaj ştiințific. Se vedea şi pe dinafară ce se petrecea în interior. Vorbeai puțin, te agitai când se aducea mâncarea, fără însă să te atingi de ea, ochii ți-i țineai închişi, de ei atârnând cearcăne mari, mâinile, altă dată atât de puternice, devenindu-ți subțiri, tremurând la cel mai mic efort. În câteva rânduri a venit să-ți țină mici discursuri şi o psiholoagă. Eu, din căruciorul acela prăpădit, bolnav, ascultam dialogul. Vorbele ei cădeau ca nişte coji de semințe pe scepticismul tău de plumb. Dincolo de zidurile noastre, de seringi, perfuzii, dureri, tot felul de calmante, halate albe, oameni ce horcăiau, adevărate schelete umblătoare, se întindea lumea Oradiei, bărbați tineri, maturi, îmbătrâniți, cu sau fără bastoane, femei încă sănătoase, tinere, mature, în pragul bătrâneții, perechi de copilandri îndrăgostiți. O mare armată de slujbaşi, oameni ai tehnicii, poate artişti, pe care gheara morții îi lăsa încă în pace. Treceau cu sfială, probabil, chiar cu teamă, pe lângă clinica ce cu ochii ei galbeni clipea înspre dumnealor. Dar noi, cu rezerva noastră, ne îndepărtam în fiece clipă de lumea aceea. O spuneau toate... mersul tău chinuit, nesigur, statul tot mai puțin în fotoliu şi tot mai mult în pat, somnolența prelungă când "marele asasin" nimicea tot ce mai era sănătos în tine. Şi, era să uit, durerile de schelet ce se generalizaseră epuizându-te vizibil. La toate acestea se adăugau căldurile, fierbințelile naturii, pe care parcă însuşi Dumnezeu, de foarte aproape, din plămânii lui, le revărsa peste noi. Începuseşi să nu poți să respiri, să-mi spui că nu mai ai aer,

să-mi ceri să fac ceva, să te plângi de inimă, să mă întrebi mereu dacă mai avem "Aspacardin"... Apoi a început să te zguduie spaima de nopți. Mă strigai des, să-ți ridic o pernă, să întind un cearşaf, să deschid sau să închid un geam, plapoma să ți-o aranjez altfel, încât măcar pe o parte să poți sta puțin. Într-una din nopți, cu siguranță obosit, am fost, poate, cam nervos cu tine, tu spunându-mi. "Cum te poți purta astfel cu un om care-i pe moarte?" într-o altă noapte, în timp ce te lăsam pe pernă, mi-ai zis: "Mircea, Dumnezeu ne-a bătut pe amândoi"... În sfârşit, tot într-o noapte, tară să-ți mai pese de nimeni şi nimic, sunt conştient, cu speranțele de viață spulberate, ai strigat aproape: "Doamne, de s-ar termina odată..." într-o zi de vineri, 6 iulie 2007, "marele călău", nederanjat de perfuzii şi alte asemenea fleacuri, a decis că trebuie să se intre "cu jocul" în faza finală. De altfel, el pregătise totul meticulos, demult, iar acum se pregătea de "momentul festiv", poza cu trofeul în brațe. Mi-ai cerut în dimineața acelei zile să te trec cumva din pat în cărucior. Căldura începuse să-şi arate colții, clinica, oraşul urmând în câteva ore să fie scăldate în văpăi. Te-ai instalat în fotoliul defect, cu răbdarea cuiva care pozează unui pictor. Suspect de liniştită, ridicând, cu fiecare clipă, un zid între tine şi noi. De mâncat nu mai mâneai deloc, însăşi ideea alimentației în sine devenindu-ți ceva odios. Din când în când cereai apă, dar şi pe aceea o înghițeai dificil. Mi-aduc aminte că atunci nu mi-ai mai spus că ți-e frică de vreo noapte, dar m-ai rugat să nu plec nicăieri. Cine ştie ce clopote, ce murmure, ce zgomote ciudate, auzeai tu atunci în ființa ta? Sâmbăta, aceeaşi tăcere, ochii închişi, o perfuzie inutilă, toată mâncarea adusă, cărată de mine direct la toaletă. Medicii intrau, ieşeau, dar nu spuneau nimic. Moartea, căci ea era deja de-acum acolo, făcuse fluiere din mâinile tale subțiri. Cereai mereu apă, dar pernele erau ude de picăturile de viață ce se scurgeau din tine. Ce mai puteam eu acum, un biet robot, în lupta cu faldurile marii nopți ce-ți treceau peste frunte?... Îmi fugeau pe dinainte,

dezarticulat, maidane cu câini, chipurile lui Kafka, Buzzatti, noroaie, străzi fără importanţă, oraşe pe care le puteai ţine în palmă, clipele când ne-am cunoscut. Voiam să te mai ţin aproape, dar îmi scăpai mereu din mâini. Sonor, ne mai legau trei litere... apă... apă... apă... Ziua de miercuri (11 iulie) a început cu câteva raze de soare ce, strecurate printre perdele, prevesteau căldurile de mai târziu. Stăteam prăbuşit pe pat, având în loc de cap o piatră. Nu eram singur, în rezervă, undeva, pe un scaun, era şi fiica ta. Pentru prima dată de când eram acolo, nici un medic n-a venit să te vadă. Oraşul îşi vedea de ale lui, n-avea nimic de împărţit cu ochii noştri spălăciţi, cu căruţa noastră, trasă nu de cai, ci de fantome. Ceasuri întregi, de la câţiva metri, ţi-am ascultat respiraţia. Părea a fi un drumeţ tot mai obosit. Până când a devenit rară... rară de tot... O stare albă, îngheţată, m-a luat în stăpânire. Pesemne atunci, mie însumi mi-am spus: "Mircea, să nu-ţi fie teamă, ţine pumnii tari... la câţiva paşi de tine... Monica moare.

Moarte şi supravieţuire

26 iulie, 2007: Mă învârtesc, bineînţeles, singur prin apartament, cu un suflu parcă mai bun decât până acum. Pun lucrurile Monicăi în două sertare şi dau cu o mică mătură pe divan, pentru a curaţi total piesa pe care s-a tot stat. Spăl şi bucătăria după pricepere, pe urmă actele "EI", necesare ridicării unor bani, le aşez după îndemânări problematice în două dosare. Apartamentul e relativ aranjat, calm, dar ce folos... Ieri, 25 iulie 2007, s-au scurs implacabil două săptămâni de când "EA" a închis ochii. Ceasul pedant, exact, detaşat de situaţie, arăta trei (15) fără două minute. Moarte tipică de spital, la grămadă, mecanic, în indiferenţă. Plecând spre Timişoara, am lăsat-o, ultima imagine a ei pentru mine, sub un cearşaf, în patul ei de suferinţă, legată pe sub bărbie cu

o cârpă. Am sărutat-o pe față, pe frunte, de mai multe ori, caldă fiind încă. Colții singurătății, nu e o simplă poveste...

27 iulie, 2007: Două săptămâni de la înmormântare... Biserica plină de lume în negru, mulți profesioniști ai durerii, cu priviri încruntate, ce nu telefonaseră nici măcar o dată în timpul suferințelor ei, în fond farisei de circumstanță. În spatele sicriului parcă mișca din aripi un corb. Nu știu cum am traversat momentele acelea, cineva mi-a dat putere, o forță specială, pe care acum nu o mai am. Mă sperie dimineții, după-amiezele, ceasurile multe, puține, câte vor fi, fără ea și, global, singurătatea. Toți par a avea ceva de făcut, numai eu stau parcă într-o mare căldură pe un spațiu întins de nisip. Povestea mea și-a ei trebuie s-o scriu, poate sub forma unor scrisori pe care i le voi trimite în eter. Episoade scurte, de când ne-am văzut prima dată și până la final. Cam vreo zece-douăsprezece epistole, cu accent pe ultimele treizeci de zile, dramatice, aproape de nepovestit. Trebuie să mă liniștesc, mai mult, anumiți pași am făcut, dar mai e drum lung de parcurs. Și, culmea, când mi-e mai greu, soseşte ca un prieten tâmp – pensionarea. Sper că pe parcursul ei să nu fiu măcinat de obsesii, de ceasuri albe, fără preocupări, de un deșert al timpului, când tot ce e în jurul meu mă va tăia, mușca, îmi va tulbura funcția fiecărei celule. Mă întreb, oarecum vinovat, dacă poți face literatură cu moartea unei ființe foarte apropiate.

28 iulie, 2007: Suport mai bine pereții ce mă înconjoară după o plimbare lungă, pe la soare, pe la umbră, de cea. patru kilometri. Pe traseu, nici un cunoscut, lucru care mi-a făcut plăcere. Înainte de prânz sună Diana, să-mi audă vocea, zice ea. A ei era bună, semn că aproape a trecut peste "momentul" care pentru mine încă este greu. Însemnările de azi le simt seci, lipsite de sevă, scrise parcă de o mână străină. Nu știu încă cum o să atac acel ceva ce va trebui să devină, ca literatură, ca

adevăr, ca fapt, "destinul Monicăi". Poate mai trebuie un pic de liniște ca mașina să poată porni. Nu-i de glumit cu singurătatea. Da, da, totul e bine... dar brusc mă loveşte plânsul.

30 iulie, 2007: Mă zbat să scap din marile presiuni psihice ce nu mă prea slăbesc. Uneori mă gândesc cât sunt de jalnic, cu încercările mele de a rămâne în această viață. Vreau să mă salvez, să mai văd soarele, aşa schilod cum sunt în clipele de față. Timpul trece, ce-o fi acolo sub pământ cu "EA"?

8 August, 2007: Mă smulg din pat cu greu pe la 10. Dimineți parcă mai puțin rele decât în urmă cu o săptămână. Ieri, miercuri, patru săptămâni de când Monica, fizic, a încetat să mai existe. Am capul tulbure în continuare, dar prin beznă se mai zăresc, nu pentru mult timp, pete de lumină. Căderi, cu siguranță, vor mai fi, dar, sper, nu de violența celor anterioare. Textul legat de "Oradea" trebuie să meargă înainte, în primul rând ca o mărturie, o uşurare pentru mine. Probabil, având de lucru cu "EA", luna aceea, poate chiar inconştient, am suportat-o mai uşor. Plângeam des, cum o fac şi acum, dar starea generală era de disperare calmă. Ştiam că pleacă şi căutam, pe cât posibil, să stau cât mai mult alături de ființa ei. Şi totuşi... mai ieşeam ba la o cafea, ba la un scurt exercițiu fizic, iar la un moment dat, epuizat de nopțile nedormite şi de veghea de peste zi, aproape o săptămână "am fugit" la Timişoara. Iau mai puțin "anxiar" acum, dar echilibrul nervos e totalmente precar. Şi singurătatea... Totul tace înjur, e nemişcat ca în peşteri. Mai am, probabil, nişte ani. Ce se va alege, Doamne, de ei?...

11 august, 2007: Trezire înjur de opt, nu chiar de invidiat. Obsesii felurite îmi aprind creierul, făcându-l să ardă ca o torță. Nu recurg la medicamente, ci fac o plimbare de circa patru kilometri pe traseul obişnuit, străbătut în ultimii ani de

câteva sute de ori. Mă salut, printre altele, şi cu câțiva locatari din bloc. Cei mai mulți se uită la mine curios, dar nu-mi pun nici un fel de întrebări. Şi ceasurile trec şi le pierd, dar, uite dragă, că nu-mi pasă deloc de asta. Săptămâna viitoare la Braşov, la parastasul de şase săptămâni. În liniştea cimitirului pentru un timp. Ei, cei care au plecat, noi, cei ce mai rămânem o vreme. Afară semne de toamnă, un fel de potolire generală. Mănânc puțin, în silă, atâtea lucruri nu mă mai interesează.

15 august, 2007: De te-ai termina odată, an 2007. Afară soare, în apartament linişte, singurătate. În starea mea, semne discrete de mai bine. Nota dominantă e însă instabilitatea, o prăbuşire fiind oricând posibilă. Rana nu se va închide pe parcursul anilor ce-i mai am de trăit. Fără să vreau, mă uit la alții. A dispărut "celălalt", urmează, de regulă, o suferință nu prea îndelungată, după care se trece cu paşi rapizi la "refacerea vieții". Poate e mai bine aşa, dar trebuie să poți să faci asta. În cameră se aude doar ceasul din perete. Din când în când, câte un tramvai. Trebuie să-mi iau "Cipralexul" care, cu siguranță, îmi ține spatele.

23 august, 2007: Mormântul EI la aproape cinci sute de kilometri depărtare de mine. E mult, e un hău. Pentru a ajunge la el trebuie să străbați cu trenul județe întregi, să te cufunzi în munți, să traversezi tunele, să vezi prin compartimente mizerie, graşi, slabi, maniaci cum dorm, mănâncă, beau apă, alcool, sucuri, îşi caută pe banchete poziții cât mai comode. Oh. Doamne, şi râd cu uşurință din orice şi discută despre slujbe, salarii, o nuntă, un botez, probleme ale vreunui cuplu, un accident de maşină din care nimeni n-a scăpat. Şi trenul merge condus de un mecanic care poate să râdă şi el din orice, dar care acum trebuie să fie atent la tot felul de semnale. Şi la un moment dat ajungi, te uiți în stânga, în dreapta, aceeaşi gară, aceleaşi taxiuri, aceleaşi drumuri spre oraş... da, sunt chiar

aceleaşi, dar pentru ochiul, sufletul tău, totul e radical schimbat. Parcă EA ţinea tot Braşovul în mâini. Acum l-a lăsat să-i scape şi el s-a sfărâmat...

26 August, 2007: Joi, Vineri, Sâmbătă şi astăzi, patru zile de singurătate straşnică. În noaptea de joi spre vineri e prima dată că am visat-o. Nu pot defini locul unde am văzut-o, totul a durat în vis câteva secunde, mi-a adresat două-trei cuvinte, având o figură luminoasă, tânără, zâmbitoare. Pe divan, în camera cea mai mare a apartamentului, sunt patru cutii de carton, în care vreau să trimit la Braşov o parte din lucrurile El. Îmi vine greu să fac asta, dar aici prezenţa lor nu mai foloseşte nimănui. Dimpotrivă, răscoleşte răni. Cât de repede au trecut 13 ani, parcă ieri venise la noi, la Timişoara, în cadrul unui mic turneu pe la rude. Nu ştiam ce urma să înceapă după ce ne-a trecut pragul casei... Încă o dimineaţă ce se sfârşeşte, un "prânz" în bucătărie ce va veni,... şi apoi pustiul după-amiezelor, lung, nesfârşit, tulburat fie de mici zgomote ale blocului, fie de răgetele unor maşini sau motociclete. Câte zile ar mai putea fi? Sper că nu prea multe. Curios pentru mine în situaţia în care mă aflu... mă calmez, mă liniştesc cât de cât privind o cruce. Am una mică pe noptieră, – o avea Monica înainte la legătura ei de chei – şi mai e una, mai mare, pe unul din pereţii camerei în care dorm. Cruci, peste tot cruci şi poate astfel să vină şi puţină linişte.

28 August: ... Dimineaţă caldă, în devenire zi toridă. EA a plecat prematur, chinuindu-se mult până la final. Eu pentru a supravieţui caut pe cineva să-mi facă supe, ciorbe, tocane. Ce frumos! Pleacă păsările călătoare, poate că au şi plecat. Se instalează peste tot vrăbiile şi, mai apoi, ciorile, de pe aripile cărora se vor prelinge primele zăpezi. Apoi Sărbătorile... Singurătate... caii mari cu gâturi albe ai singurătăţii... cu o mână înspre pământul unde este EA, cu

cealaltă căutând alte şi alte fire ale singurătății... şi tot aşa, în această stare, până când tu însuți vei deveni singurătate.

Jurnal pe sările

3 septembrie, 2007: Lungă plimbare monotonă, "de salvare", de "supraviețuire", prin aceleaşi locuri pe care le ştiu deja la nivel microscopic... ieşirea pe uşa blocului, traversarea liniilor de tramvai, trecerea pe lângă chioşcul de ziare, cu vânzătorul cel puțin ciudat înăuntru, apoi podul Michelangelo peste o Begă leneşă, verzuie, stația troleului 19, centru, podul Mihai Viteazul peste aceeaşi Begă uleioasă. Universitatea cu studenții şi profesorii ei, în sfârşit, închiderea cercului, cu chioşcul de ziare, vânzătorul bizaroid, cu liniile de tramvai, cu uşa blocului ce mă aşteaptă ca o gură larg deschisă. Nici în stânga, nici în dreapta mea, nimeni, oraşul – o pustietate plină de oameni. Soarele de septembrie în alte condiții decât cele de acum mi-ar fi plăcut. Şi cerul, seara, cu stele îndepărtate, reci, ca dinții unui mort. Simt mai în străfunduri nevoia nu a unui literat sau guraliv deştept, ci a unui bătrân şi blând prelat care să nu mă țină-n pilde, ci să fabrice din banalități acei aburi liniştitori, miraculoşi, şi să mi-i strecoare-n suflet. Îmi spun "X" şi "Y", binevoitori, că în situația în care mă aflu cel mai bun remediu, chiar singurul, e scrisul. E adevărat, când mâzgălesc câte ceva e mai bine, dar imediat ce pun pixul jos, apăsările revin, uneori fragmentar, alteori în bloc compact, asemeni unor nori încărcați de ploaie sau zăpadă. Seara mă gândesc la EA, la pacea cimitirului în care se află. Nu e nimeni în preajmă-i, toți "trăitorii" fugim din acele locuri când lumina zilei păleşte.

5 septembrie, 2007: Zi urâtă, întunecată, parcă ne-am afla cu toții într-un tunel cu câteva guri de aerisire. Senzație că

aş fi dormit azi noapte alături de pisici ude. O teamă confuză mă însoţeşte mereu. Pasajul acela greu, infernal, de fapt, cu finalul EI, nu pot să-l scriu. Să mai las să treacă timp. Dar cât timp mai am eu la dispoziţie? îmi pun întrebarea, aşa pentru decor, căci, în realitate, chestiunea nu mă interesează deloc. Ce s-o fi petrecut în sufletul Monicăi când ştia clar că inevitabilul se va produce. Nu voi afla niciodată, pentru că această tragedie a ţinut-o închisă în fiinţa ei... De-a dreptul ferecată. Uneori pe sub pleoapele strânse mă privea secunde în şir. O întrebam... te uiţi la mine? Răspundea, nu răspundea. Nici vorbă să ştiu, însă, ce gândea. Timpul trece greu, e mult până la Crăciun, dară-mi-te până ne vom revedea... Monica, cine ştie pe unde-ţi rătăceşte sufletul? Pe la Homorod, prin curţile, pe străzile unde-ai copilărit, pe la Braşov, în casa în care ani de zile ai trăit, sau poate chiar aici, la Timişoara, lângă mine, în apartamentul fost al nostru, unde răceala toamnei începe să se simtă. Sau eşti sus, în cimitir, singură, sătulă de zgomotele, de chipurile, de mizeriile noastre. Nu-mi dai, totuşi, nici un semn, în vise nu-mi vii, nu scuturi de la camera mea nici o perdea, nici o fereastră.

7 Septembrie, 2007: Draga mea, nu mai ştii nimic despre mine, despre ambianţa în care trăiesc de aproape trei luni de zile. Chipul nu mi s-a schimbat prea mult, l-ai recunoaşte încă, dar liniile de pe frunte s-au adâncit, părând a fi adevărate şanţuri. Ochii au cam căzut în fundul capului, nu mai au vioiciunea de altădată, seamănă cu două felinare ce abia pâlpâie în puterea nopţii. Sub ei au apărut două pungi, semn de boală, de oboseală, de ceva ce-n organism nu merge tocmai bine. Puterile au mai scăzut şi ele, o somnolenţă mă însoţeşte mereu, oriunde m-aş afla. Acum că nu mai ai cum să-mi supraveghezi ţinuta, a mai coborât şi ea o treaptă. Nu e dezastruoasă, dar oricine poate vedea că deja de o bună vreme din această "delicată chestiune" mâna ta lipseşte. Apartamentul

“pluteşte” şi el, nu e chiar invadat de dezordine, praf, murdărie, dar un aer vechi de abandon, de părăsire, se simte aproape peste tot. De mâncat, mănânc pe “sponci”, pe sărite, cam ce se nimereşte. Baza o constituie dejunul, cu două cornuri, unt, dulceaţă şi cam multă cafea. Prânzul şi cina sunt mai mult poveşti decât realităţi, cartofi prăjiţi, brânză cu roşii, piersici şi cam atât. Uneori, în timp ce iau aceste mese, îmi vine să-mi înfig o foarfecă în gât. La pomenirea ta de şase săptămâni, am fost foarte aproape unul de celălalt, numai că nici nu ne-am putut vedea, nici vorbi. Au ars lumânări pentru tine în aerul de munte ce parcă vibra. Ca să fac faţă momentului, am luat, cred, un pumn de calmante, încât aveam impresia că sunt învăluit în vată. Curios, pesemne tot sub protecţia calmantelor, m-am reîntors la Timişoara fără incidente, cu “trenul morţii”, cum îi spuneam noi, adică acel accelerat care se târăşte pe sute de kilometri cu viteza unui ciclist din Turul Franţei. Te întrebi dacă te caut?... Păi cum să nu... dar speranţele de-a te găsi sunt tot mai mici... Ştiu cu siguranţă că nu eşti nici în casă, nici la prăvăliile de vizavi, nici în bazarul unde îţi plăcea să mergi, nici în vreun teatru, fie el şi experimental, nici în tramvaie, metrouri, trenuri sau avioane. Eşti, probabil, dincolo de ape, nopţi, într-o rază de soare, sau în aripa de nevăzut a unui vânt ce numai el ştie când şi pe unde a bătut. Am o promisiune. Când voi fi altceva decât sunt acum, lada mea va fi pusă alături de-a ta. Va fi bine, căci ne vom transforma în linişte în ce va vrea Dumnezeu.

11 Septembrie, 2007: Zi urâtă, ploioasă, fără lumină, cum vor fi multe de acum încolo. Începe toamna “bacoviană”, care întristează, dar într-un anume fel şi linişteşte nervii. Ziua EI, întâi noiembrie, se apropie, se întrezăreşte la orizont. Prima dată că o “serbez”. Voi fi atunci la Braşov. Bilanţul e cam acesta... cinci sute kilometri parcurşi cu trenul în zece ore, o jumătate de ceas la mormântul care tace şi-ţi apasă sufletul, pe

urmă alți cinci sute de kilometri străbătuți la înapoiere, cu trenul pereche, bun înțeles tot în zece ore. Şi, în final, apartamentul cu mobila lui veche, cu pereții şi uşile nu tocmai curate, cu infimul praf depus peste tot. Şi "moțul pe tortă" la toate acestea vor fi Sărbătorile, când, pentru mine, în fața uşii nu se va arăta Moş Crăciun, ci un corb. Strict calendaristic, astăzi sunt exact două luni de când Monica, la trei fără două minute, după amiaza, a închis ochii pentru a nu-i mai redeschide niciodată. Refă-ți viața, sună goarnele din apropiere, dinspre sănătoşii munți... dar aici nu sunt nici munți, nici goarne, ci doar câmpie, pustie, întinsă, mlăştinie. Poate, decât să zac pe divan cu o carte în mână, ar trebui să mă echipez cu două sacoşe şi să pornesc spre o piața mare pentru a face cumpărături în vederea apropierii iernii... vinete, ardei, castraveți, ceapă... şi de aici, doar la un pas, cu puțină voință şi ştiință a bucătăriei, apar murăturile, zacusca, pastele de fasole şi altele. Dar uite că nu mă duc în piață pentru cumpărături şi băi de mulțime. Mă voi mulțumi cu prânzuri jalnice de pe o zi pe alta, cu privitul pe geam al ploii ce cade metodic, fără milă. Azi dimineață am primit de la o doamnă condoleanțe şi priviri pline de compătimire. Am schițat un zâmbet, străpuns încă o dată de cuțitele acelui eveniment.

Note târzii

26 Septembrie, 2007: Răcoare ce bate spre frig, pe cer nesuferiții nori alburii, pomi cu crengi nemişcate, totul pe acompaniamentul mobilelor mele vechi. Cu toată încrâncenarea, nu pot scrie astăzi prea mult. Dar ştii ce, scumpe domn neimportant, nimeni nici nu ți-o cere. Du-te mai bea o cafea, chit că nu e bine, abordează oameni, vezi ce-au mai pățit şi ei, invită câte-un cunoscut la tine-acasă, scuzându-te pentru mica, dar poate chiar marea mizerie ce-l va lua-n primire, fii cât mai

om, ce Dumnezeu! Şi nu uita la prânz să mănânci supa de cartofi pe care singur ţi-ai facut-o. Apoi, mai vezi, când după-amiaza vine... puţin somn, fireşte clătinat, puţină lectură, un buletin de ştiri... şi, iată, cum înserarea, răsărită parcă din trotuare, e iarăşi lângă tine... pustietatea ceasurilor fără vise, când dormi pe spate sau pe-o parte, păzit de mobilele tale vechi.

27 **Septembrie, 2007:** Alergături, cum ar fi, spre exemplu, plata telefonului şi-a televiziunii pe cablu. Statul la cozi, o minunăţie. Senzaţie de gol organic, de pustiu, de zădărnicie, totul turnat în fier şi beton. Bine măcar că duc aceşti saci cu pietroaie prin Timişoara şi nu prin Paris sau, să zicem, pe undeva prin America. *Casa Mea, închisoarea Mea,* ar putea fi titlul unei poezii potrivite pentru a fi recitată de un mic premiant la o serbare. Un soare palid intră prin perdele şi-mi atinge cu raze fragile picioarele şi ciorapii pe alocuri şubreziţi, încep să înţeleg cam târziu, e drept, importanţa animalelor de companie. Un pudel zburdând pe lângă tine, o pisică dormitând între o vază. şi o carte. Urâte finaluri, de n-aţi fi atât de lungi... De aproximativ 12 săptămâni dejunez, prânzesc, mă culc şi mă scol singur. Până la urmă o să-i dau singurătăţii un chip, oase, carne, sânge, altfel zis, o identitate, cu buletin scos de la poliţie. E atât de mare spaţiul rămas gol pe divan, parc-ar fi deşertul Kalahari. Nu e un lucru frumos, mărunt condeier Gheorghe, să nu te mai duci cu lunile la cimitir, pe la părinţii tăi. Chiar i-ai uitat, au contat atât de puţin pentru tine? Sau ţi-e frică de acele pietre, ce, vrei, nu vrei, legate sunt de veşnicie? Răspunde vântul la aceste întrebări, ploile ce vin, nopţile ce bat la uşă.

11 Octombrie, 2007: Se împlinesc, astăzi, trei luni, calendaristic, de când a pornit pe drumul tară limite al veşniciei, despre care noi nu ştim, de fapt, nimic. Fiecare zi

trăită-n plus față de ea mi se pare un păcat, un furt. Aici plouă, poate la fel şi în cimitirul depărtat în care se găseşte ea. Şi nimeni pe acolo, doar biserica cu turla ei, căci oamenii cât "viermuiesc" pe deasupra nu-şi văd capul de treburi: servicii, achitări de taxe, lupte pentru avansări şi renume, bătălii din nou pentru promovarea odraslelor, planuri de Crăciun, Anul Nou, concedii – vara şi câte şi mai câte. În astfel de învălmăşeli, de busculade, cine mai are timp pentru cei morți? Au trecut trei luni de-atunci. cum ar trece trei zile, cum ți-ar trece pe dinainte o sanie în coborâre pe cea mai rapidă pistă. Nălucă, nu alta. A avut ea dreptate, spunându-mi de mai multe ori... "Vezi, aici ia Oradea a fost începutul, aici va fi şi sfârşitul. Cercul se închide." Noi, cu adevărat, ne cunoscuserăm la Băile Felix, care tot Oradea se numeşte. 10 zile ca un vis. petrecute, frământate acolo. Plimbări după amiaza, dar şi seara prin stațiune, nopți dormite pe sfert, pe jumătate, incursiuni prin crângurile apropiate, râsete, mărturisiri. Nu vedeam deasupra noastră nici un nor. 10 zile care eu trecut şi ele. mai apoi 13 ani care au trecut şi ei... După acest interval, ne aflam din nou la Oradea, de data asta Monica fiind prizonieră în spital. Atunci, la prima întâlnire a fost zăpadă vânt, poftă de viață, acum a fost căldură, acalmie, auzindu-se cu fiecare clipă, mai aproape, pasul surd al morții. Şi în urmă cu trei luni, exact în această dată de 11, cercul s-a închis. Ea s-a dus în jos, eu, temporar, am rămas ceva mai sus, dar parcă pe întinderi polare... "Aşa-i viața"... nu contenesc să-mi spună unii şi alții... Trebuie să recunosc că au dreptate...

30 Octombrie, 2007: Toamna, mătuşa noastră dragă, tandră, cu sângele rece, în plină desfăşurare. Octombrie se duce. Noiembrie e pregătit să intre în scenă. Frunze pe jos. umezeală, copaci ce respiră tot mai greu, senzația unui reumatism generalizat. Împreună cu Mirciulică la Braşov. Drumul de atâtea ori parcurs împreună cu Monica m-a ținut sub

tensiune. Urcam spre locul liniştii depline, spre cei ce nu mai au nevoie de buletine de identitate. Crucea ei provizorie sare în ochi, ca un semnal unde trebuie să te opreşti. Înjur, munţii, pădurile sporesc singurătatea. Cuvintele nu pot duce pe spatele lor şubred ceea ce în faţa ireparabilului am simţit. Flori, extrem de multe flori dar şi buruieni, generatoare de mari tristeţi. Monica în rochia ei de vară, nepăsătoare la umezeală şi frig. Vocea ei atât de dragă mie nu răzbate prin pământ. Las mâinile pe lângă corp. Închid ochii şi văd pădurile ce-ngălbenesc, odată cu mine, odată cu ea. Mă opresc, căci acum voi, cuvintelor, nu-mi mai folosiţi la nimic.

Fum şi Tăcere

11 decembrie, cinci luni de la plecarea *"EI"* pe un drum iară nici o urmă... asta şi vara şi iarna şi când mă pregătesc să alerg printre copaci şi când mă pregătesc să străbat câmpii întinse pentru a ajunge în altele şi mai întinse... pe un drum fără nici o urmă. Sărbători fericite, îmi spune un cunoscut. Ne strângem mâinile, ne batem pe umeri, până la urmă omul îşi dă seama că pe fruntea mea fâlfâie o aripă neagră. Beţi cam multă cafea, mă atenţionează binevoitoare o tânără vânzătoare. Nu-mi pasă de "chestiune", o hipertensiune, un infarct, ameţeli, dureri în piept sau nimic din toate acestea. Pur şi simplu, vorba fetei, beau cam multă cafea. Citesc *Memorialul Durerii,* şi mă îngrozesc. Bătăi, torturi, vieţi, familii distruse, sub indiferenţa cerului, animalul din om atotputernic. Grozăviile de care sunt capabili oamenii simpli. Actualmente, România geme de ei. Simpli, cu diplome, doctorate, titluri, sau doar cu opt clase. Vine Crăciunul şi mă prinde tară pom, cadouri, cârnăciori. sărmăluţe, fripturi, torturi, pişcoturi. cozonaci. Poate voi fredona colinde divanului pe care dorm, televizorului stins, caloriferelor ce mă ajută să nu deger.

Mă prinde singur Crăciunul, ca pe un peşte oarecare din Oceanul Atlantic. Pe mese. pe birou, am o mulțime de poze... ale cui?... nu e greu de ghicit... cu pălărioară, cu-o umbrelă albă, la Fontana Trevi, lângă Collosseum, alături de mine pe divan. În plină suferință. La "Casa Economică" de vizavi, agitație, expoziții... şi muzică, şi persoane grăbite, şi doamne care fac orice pentru a fi remarcate, şi domni, unii. totuşi, cu chipuri grosolane, domni de primă generație. Mai sunt şi dulăi independenți care n-au nimic de-a face nici cu expozițiile, nici cu muzicile, nici cu doamnele şi domnii cam de primă generație. În inima mea, ce, probabil, cât de curând va da semne de boală, se leagănă efectiv sicriul EI. Ca o rugăciune, ca o umbră ce se-ndepărtează şi s-apropie, ca un clopot pe care numai urechile mele-l aud. După Crăciun, alt efort pentru stomace... Anul Nou. Să recunoaştem, există un contrast între câmpiile albe, înzăpezite, asemănătoare unor clape de pian, şi mesele pline de sticle, farfurii, pahare, scrumiere, resturi de sarmale, de fripturi, torturi, înghețate, doar acolo unde produsele în cauză sunt. Cu Anul Nou, sper temporar, mă mai despart o dată de Monica, ea spunând "Halt" vieții ei, în anul ce expiră. Trec pe sub geam maşini, ambulanțe, tramvaie, biciclete. Noaptea se fofilează umbre, mici perdele de fum, tăceri fără chip. Apoi totul se reaprinde, căci trec, pe patru roți, convoaiele de nuntă, cu mirese digerabile, cu miri, de regulă, mai graşi decât ar trebui să fie la vârstele lor, cu naşi, cum spuneam ceva mai sus... intelectuali, domni, dar cam de primă generație. Ce frumoasă trebuie să fie noaptea când nu se ştie privită de nimeni. O adevărată mireasă, poate cu dinții puțin cam lungi, un câine costeliv şi rău ce te amețeşte doar cu privirile lui. Să fugi în noapte, să te pierzi în pernele ei. Doamne, ce deliciu. Aud tot felul de foşnete, venite parcă din adâncul unor clădiri. Poate se lustruiesc acolo tablouri, se distrug sau se pun la păstrare haine, ori au loc despărțiri binecuvântate de cineva coborât direct din cer. Uitarea, o

namilă imposibil de învins. Vine peste noi cu nisipurile ei, sapă mereu la rădăcini, izbeşte, cu răngi grele, chipul delicat al memoriei, ne bea asemenea unei cămile ce rage în deşert după apă. Cineva puternic, bun şi milostiv, pur şi simplu mi-a călcat în picioare anii ce-i mai am de pierdut pe acest pământ. Țăndări i-a făcut. Nu-i nimic, nici o supărare. Timpul înaintează greu, de parcă ar fi o căruță plină de butoaie, trasă prin profunde noroaie de un singur cal. Cinci luni de la plecarea Monicăi. Bat vânturi şi amurgurile sunt când albastre, când verzi. Mă opresc, căci acum, voi, cuvintelor, nu-mi mai folosiți la nimic. Fum şi tăcere, felurite veşti ce-mi ajung confuz la urechi...

Doar câteva cuvinte

Monica, eu nu ştiu unde te afli. Poate la o distanță mică, imperceptibilă de mine, posibil ceva mai departe, dincolo de crângurile palide ale oraşului în care-am locuit, poți să fii în norii ce trec tară zgomot spre frunțile nemişcate ale munților sau, undeva, pe suprafața infinitei sticle a cerului. Indiferent dacă mai percepi cuvintele omeneşti, acum, când ai început să te apropii de tainele eternității, indiferent dacă faptele măruntelor noastre vieți, păzite de Dumnezeu şi de medici, îți mai spun ceva, eu tot îți scriu şi dacă nimic din rândurile mele n-o să ajungă la tine, atunci ele vor fi absorbite, pulverizate de hăuri le prin comparație cu care bietele noastre oceane sunt picături de apă, iar munții cei mai înalți simple bețe de chibrit. Astăzi, băiatul meu, Mirciulică, pe care tu l-ai cunoscut, l-ai mai împrumutat cu bani, poate i-ai făcut şi morală, a împlinit 31 de ani. N-are în structura lui nimic nici din Alexandru Macedon, nici din Napoleon, nici măcar din Marin Sorescu, dar în ciuda acestor lucruri îl iubesc foarte mult. E, de fapt. tot ce mi-a mai rămas apropiat pe minunatul pământ. Am fost cu el la un anume restaurant şi pot să-ți spun că de data aceasta am stat

la masa la care în mai multe rânduri am prânzit cu tine. Nu contează ce-am mâncat, ce-am discutat, ci faptul că nici un consumator nu s-a apucat să cânte pe cont propriu şi nici vreo orchestră tip-fanfară nu ne-a spart urechile. Din buzunarele hainelor lăsate la garderoba n-a lipsit nimic. După ce m-am despărțit de Mirciulică, m-am reîntors acasă, în apartamentul meu cu dinți de lup şi rece ca bisturiile chirurgicale după ce sângele c şters de pe ele, trecând prin zona celor "trei parcuri". La pas, cu mâinile când în buzunare, când încrucişate la piept, cu plictiseala unui miliardar, istovit de câte delicii i-a oferit viața. În primul parc, ce, privit de sus, dintr-un helicopter să zicem, are forma unui craniu de asiatic, nu era absolut nimeni, doar senzațiile unor depărtări, aleile, băncile şi copacii ce-mi semănau cu nişte elevi de liceu încremeniți în ascultarea unei lecții. În parcul al doilea, adorat de funcționarii primăriei, parc tipic de zonă temperată, vegeta un bătrân cu aspect de participant la răscoala din 1907, vădit indispus de tot ce, pesemne, nu i-a oferit viața. În sfârşit, în parcul al treilea, tot pe bănci, mai multe femei ce, cu voie sau fără voie, aminteau de vechimea unor romanțe... "La umbra nucului bătrân"... "Zaraza"... "în rariştea de lângă vii"... Dacă aş mai fi lungit pasul, ajungeam uşor şi în cel de al patrulea parc, unde se află în continuare banca pe care am stat când prima oară ți-am luat mâinile într-ale mele, incapabil minute în şir să rostesc vreun cuvânt. Şi dacă te gândeşti ce vârste aveam amândoi... Dumnezeu ne vedea şi ne lăsa în pace... Pe urmă – asta după mersul la restaurant – am mai făcut ceva, un lucru simplu, la care trebuia să mă fi gândit mai de mult. M-am dus la un atelier, la nişte necunoscuți, pe străzi mai urâte decât camerele de spital, cu două poze de-ale tale, pe care ei le-au încadrat în rame. Camera mare unde le-am pus are acum un chip, pare o tânără de pe malul Nilului, chiar din Vechiul Egipt, în urechile căreia stau fotografiile tale ca doi cercei de argint. Simt acum că cineva stăpâneşte întunerecul de dincolo, îi toceşte dinții, îl

face mai puțin glacial. Căci poate-ți spun acum o prostie, dar pe la miezul nopții, chiar şi în nuca mea de apartament, totul devine distant, chiar duşmănos, dulapurile care indiscutabil conțin şi hainele mele pentru ultimul drum, oglinzile din care tu doar ziua răsari, mobilele mici ce se prefac că dorm prin colțuri, perdelele, ce parcă noaptea sunt făcute din vânt, aer de pivniță-nvechit, câmpie bântuită de singurătate. Şi acum, ca să te înveselesc puțin – sper că aşa o să fie –, am să-ți transcriu, cuvânt cu cuvânt, ce-am găsit azi dimineață pe calculator. Două texte reale, simple fantezii, Dumnezeu să ştie... "Cine ar fi crezut că un astfel de lucru ar fi putut să se întâmple?... Contele Cesare Visconti, descendent, plin de doctorate şi titluri universitare, al celebrei familii de condottieri şi protectori ai artiştilor de toate felurile din vremea Renaşterii, Visconti-Sforza, pentru prima dată în viața lui, în stare de ebrietate fiind, i-a ars o bătaie soră cu moartea soției sale, contesa Esmeralda Palucci-Visconti, din motive, până în momentul de față, necunoscute. Martorii, care au reuşit să pătrundă în palatul ilustrei familii, spun că soțul, cu un volum de Racine în gură, şi-a alergat consoarta, până la epuizare, prin saloanele venețian, luxemburghez şi burgund, reuşind, finalmente, s-o captureze, într-una dintre numeroasele săli de meditație ale castelului. Aici, cu sălbăticie, a lovit-o pe contesă cu volumul ce-l ținuse până atunci în gură, dar şi cu mai multe telefoane mobile şi, culmea, chiar şi cu portretul înțeleptului japonez Tiwi-Oguwara, supranumit şi "prințul liniştei şi al armoniei". În clipa de față, contele Cesare este arestat preventiv pentru 30 de zile, iar contesa, toată numai vânătăi, care pentru moment refuză să depună plângere penală împotriva soțului ei, se află internată în spitalul "San Antonio di Padua", pentru îngrijiri medicale. Dacă va fi găsit vinovat, contele Cesare Visconti riscă între 10 şi 15 ani detenție, la penitenciare de maximă siguranță."... "Un caz care a îndurerat lumea muzicală de pretutindeni... Compozitorul Vasili Kapitanski, distins recent

cu premiul Beethoven, pentru întreaga sa creație de până acum (1.000.000 E, un "Mercedes Galop", ultimul tip), nu se mai află printre noi. Voind să se odihnească după compunerea operei "Marea Țarină", geniul muzical contemporan s-a retras, din fericire fără familie, la vila sa de 15 camere, de pe țărmul Mării Albe. În dimineața zilei de 14 decembrie, a.c., autorul a nu știu câte capodopere muzicale a fost găsit de administratoarea vilei, Tatiana Nicolaevna Saliapina, în camera nr. 14, aşezat într-un fotoliu, dar fără viață. Era orientat cu privirea înspre Marea Albă, înspre Oceanul înghețat. Medicii legişti; în urma autopsiei, au stabilit fără dubiu cauza decesului. Intoxicație cu monoxid de carbon, provenit de la soba din camera nr. 14, care avea coşul infundat..." închei acum, Monica, tu ai fost o natură specială, cu văi, munți, ninsori calme şi învârtejite, ochi neasemuit de frumoşi şi un suflet fierbinte pentru mine.

Mircea

Albume, Paranteze...

Să mi se scuze repetiția, voi începe cu o paranteză... (Vino, Doamne, mai aproape cu biserica Ta. Fă-mă să cred real, să nu mimez nimic în dialogul meu cu Tine. Poate poți, şi poți dacă vrei, să mai ştergi câte ceva din clipele pline de un sânge negru ce-mi alunecă în sus şi-n jos pe tâmple. Ajută-mă să păşesc mai uşor, mai cu avânt prin coridoarele anilor ce mi-au mai rămas. Scoate-mi cenuşa din buzunare şi dacă am ceva cu prostata, unul dintre rinichi, artera femurală, ficatul, dă-mi, rogu-Te, un avertisment discret, să nu mă duc aşa, nepregătit, la "îngerii" cu halate albe de prin clinici, spitale, absolvenți de Tg. Mureş, Timişoara, Cluj, Bucureşti, Iaşi, poate chiar Piteşti, Galați, la limită Zimnicea sau Călăraşi. Taie cu un instrument

special (cu siguranță costă peste o mie de euro), dacă nu şi cu o simplă forfecuță, vârfurile, uneori, veninoase, ale nervilor mei, atinşi poate de o maladie. Te întreb acum... de ce merg atât de greu prin camerele mici ale apartamentului, de ce am impresia că peste tot sunt scări înalte, abrupte, urâte ca şi dinții celui mai bătrân dintre cai cu care trebuie să mă chinui mereu şi, mai ales, de ce simt în ceafa o mână extrem de puternică, de măcelar, cu degete parcă din oțel suedez, care îmi suceşte capul când la stânga, când la dreapta, îmi transformă gâtul într-o came fierbinte, sângerândă... M-aş bucura mult dacă mi-ai scoate în cale un monah, cu mult timp liber, cooperant, cu vorba blândă, şi nu un muieroi agresiv, impertinent, cu fundul lat, pulpe fremătânde şi sâni capabili să mute şi munții din loc. Ce-ai să-mi faci dacă voi intra într-una din catedralele Tale, una în stil gotic-flamboyant, şi-ntr-un moment când preoții, pastorii, orgile, corurile tac, o să-ți strig direct, spre auzire... "De ce m-ai lăsat singur, de ce ai gonit-o de lângă mine, înspre împărățiile Tale, reci, un fel de sere ce găzduiesc şiruri de stingeri ce nu se mai sfârşesc." Ai să Te superi, sunt convins de asta, şi, probabil, ai să loveşti din nou, eu fiind, în sală, ca unic spectator, iar sus, pe scenă, pentru pedepse, fiul meu, căci în apropiere şi Tu, Mărite, ştii prea bine asta, doar el mi-a mai rămas. Dar, poate, n-o să faci aşa ceva (eşti imprevizibil), ci o să mă ajuți cumva, măcar un pic, să-mi mai placă ninsorile, ploile, oamenii veseli, imbecilii...

...Am căutat mult după poza asta, ba la un moment-dat, am considerat-o chiar pierdută, după cum savanții spun, chiar şi cei români, că niciodată nu va mai fi găsit primul portmoneu, pe care Chateaubriand, elev fiind încă, l-ar fi primit de la bunicii săi. Eşti fericită aici stând pe marginea fotoliului în al cărui spațiu propriu-zis sunt cufundat eu. Chiar şi din muțenia absolută a fotografiei, se vede cât de aproape am fost atunci unul de celălalt. Şi ce legătură frumoasă, purtată pe clipe privilegiate, între fusta ta albastră şi firele de păr de pe frunte.

Atunci, încă, nici un rău nu te atinsese, spun asta, într-un glas, ceştile din vitrină, paharele cu puțină şampanie din mâinile noastre şi cele trei sau patru crengi din bradul de Crăciun ce stăteau să-ți atingă spatele. Ceas unic, ce se rostogolește demult, tăcut, prin hăuri, tară speranțe de revenire. Eram în micul oraş Sf. Gheorghe, în apartamentul tău. părând a pune lespezi peste anii trăiți până atunci...

(O altă paranteză... În fața blocului dau peste administrator. Are ceva din trăsăturile de porc asiatic ale tovarăşului Stalin. A făcut în viață o mulțime de lucruri, dar cel mai mult, a condus camioane şi, spre final, tiruri pline cu tot felul de lăzi. A fost membru de Partid şi s-a mândrit cu carnetul roşu. Două luni după ce 1-a primit, noapte de noapte, a dormit cu el sub cap, de teamă să nu i-l fure duşmanul de clasă. Deşi a citit, poate, 10-15 cărți, cu siguranță nu ştie nimic despre generațiile literare de la noi, inventate de critici, şi nici despre cei mai valoroşi academicieni ai momentului. Ar vrea să fim mai apropiați (să ştiți, am avea multe să ne spunem), să intru în comitetul de bloc, căci, zice el, am un oarecare prestigiu. (Ați publicat, scrieți la ziar, lumea v-a văzut şi la televizor, ce mai, sunteți un poet în toată regula.) I-ar fi mai uşor şi lui, avându-mă şi pe mine alături, să rezolve problema țevilor care curg, a boxelor, mereu subiect de ceartă, a gunoaielor ce nu se depun după normele europene. Şi apoi, am mai bea o bere, am juca o tablă, un şah, un 66, cu tromfi etc., ne-am trăi viața mai din plin. Are, nu arareori, un nasture de la şliț, desfăcut, şi e convins că românii (zice şi românaşii), dacă excludem niscai secături, sunt un popor minunat ce va ajunge departe. În final mă întreabă... "Unde vă duceți, totuşi, acum, că e urât şi plouă?..." "La autogara, îi răspund, să văd autobuze şi pe cei ce se urcă şi coboară din ele."

Fotografia ți-o fac eu, după mai multe parlamentari şi tentative de a refuza exercitarea, chiar şi la acest nepretențios nivel, a artei fotografice. În spatele tău, încremenită, în uşoară

anchiloză, o mare istorie, statuia ecvestră a Regelui-Soare şi părți ale palatului din Versailles. Turişti nenumărați în jur, foşnitori, zgomotoşi, grăbiți să vadă, să filmeze tot, unii dintre ei proveniți, poate, din țări cu un trecut tot atât de pipernicit ca şi al nostru. Anvergura statuii regale, Monica, pare să îți dea un mic fior. Trimiți o feminitate calmă înspre zidurile dure ale palatului. Cu mâna dreaptă adusă puțin în față, parcă ai vrea să dirijezi ceva. Poate o invizibilă orchestră a sferelor, poate puhoiul clipelor, ce trec fără a mai reveni vreodată. Nu pari deloc o provincială uluită de ceea ce vede. Eşti liniştită, avându-l pe rege în spate şi, în față, invazia anonimilor curioşi ce vin în valuri. Pentru amândoi, nopțile urâte erau încă departe.

(Am părăsit definitiv învățământul, pe nici unii nu-i mai suportam... directori, directori adjuncți, educativi, mărunți şefi de catedre, inspectori suficienți, chiar jalnici, elevi plini de zorzoane. Pe urmă, rubricile de note, de absențe, testele, planificările, aşa-zisele "documente", o rutină ce toceşte şi dinții unui tigru. Şi urletele de pe coridoare, tablele şi cretele, bureții plini de praf, portretele de scriitori la care nu se uită nimeni. Şi la finalul zilei, murdăria de prin clase, coşurile cu resturi de mâncare, cărate, de ici-colo, de femei fără pretenții, îmbătrânite prematur. N-am mai intrat de atunci, de la pensionare, în nici o şcoală. Aş fi avut senzația că umblu prin gropi. Îmi uit trecutul didactic cu fiecare clipă care trece. Se spune c-aş fi fost un profesor chiar foarte bun, c-am lăsat ceva în sufletele multor elevi. Drumul meu e acum altul şi e tot mai scurt. Cu tot ce am făcut în învățământ pătrund în arhive. Conform versurilor marelui nostru poet... "Iar timpul creşte-n urma mea/ mă-ntunec"...

Poza ți-o fac foarte de aproape, de la circa doi-trei metri. De pe chipul tău dispare un zâmbet şi se instalează o uşoară absență, o retragere între umbre, dar în acelaşi timp şi ceva ce aduce cu o discretă plutire muzicală. Parcă eşti numai

la o masă a ta, unde doar proprii le-ți gânduri îți țin companie. Cerceii din urechi ard, e o mare căldură, un adevărat cuptor, încât nu mai ştim dacă suntem în vechea Romă sau în cea de acum. Fruntea-ți înaltă învinge din nou peste tot, întregu-ți chip parcă s-ar naşte din ea. La spate ai un mic portocal, ce, poate, imediat după plecarea noastră, se va duce să țină umbră unei alte doamne. Şi *Collosseum*-ul cu poveştile sale... ceva mai departe... pipernicit acum şi el de zăpuşeală... Pe masă nu e decât un pahar pe jumătate gol şi degetele mâinii tale stângi, fierbinți, ca nisipul din deserturi. Se mai vede-n cadru şi-o maşină, ca o fantomă ce fuge prin ani, dinspre Roma noastră spre cea care a fost odată

(Ultima paranteză... Ceea ce scriu acum e şi pentru tine, dar şi pentru mulți alții. După ce-ai "plecat", am cumpărat o carte la care revin mereu... *Jurnal, 1939-1945,* Pierre Drieu la Rochelle. Stil tăios, direct, fără perdea, menajamente, erudiție, dar şi deschidere înspre sordidul din noi. Pagini despre drama Franței, Germaniei, dar şi a lui personală. Transcriu aici doar câteva rânduri din cele ce notează acest nou amic al meu referitor la ultima zi din viața lui... "Nu ştiam ce să fac. Toate preocupările omeneşti se destrămau sub degetele mele. Nu aveam, nici un prieten de văzut. Sfârşii prin a merge la Tuilleries, destul de aproape de domiciliul meu, unde petrecusem mult timp în ultimii ani. Nu găseam niciodată prea multă lume şi am putut să mă bucur acolo de ceasuri lungi de meditație şi lectură. Timpul trece nici prea repede, nici prea încet, se apropie clipa. Hotărâi să mă întorc acasă. Era şapte, voiam să sorb drogul imediat după plecarea menajerei mele. Păstrez o amintire sigură şi plină a întregii mele vieți. Ceea ce mă face să cred că veşnicia trece prin clipă..."

Sunt mulțumit

Rândurile ce urmează nu sunt adresate nimănui în mod special. De pe paginile acestui caiet, ele se pot îndrepta spre cer, dar, deopotrivă, pot să se împrăştie printre crengile unor copaci, printre zidurile cenuşii, tocite, a două, trei blocuri, în zăpuşeala câtorva săli de aşteptare, în liniştea de nepătruns a pivnițelor unde Alba ca Zăpada, Ileana Cosânzeana, Crăiasa Crăieselor îşi puneau părul pe moațe. A venit, în sfârşit, conform anunțului, echipa de doctori să mă vadă. Bărbați şi femei din generații diferite, unii învățând în liceu latina, alții, rusa, unii având, cu siguranță, temporar, notele scăzute la purtare, alții, nu. Cercetându-mi rapid apartamentul cu un ochi experimentat, aproape diabolic, s-au declarat satisfăcuți de a nu fi descoperit niciunde vreo piesă, vreun obiect de valoare... un pian pe care să fi cântat Enescu, o scrisoare cu semnătura lui Brâncuşi, o gumă de mestecat folosită în timpul unui concert, să zicem, de Valentin Gheorghiu, o pereche de ciorapi purtați la un drum mai lung de Mircea Eliade sau Eugen Lovinescu. Nici măcar un pix folosit de Beniuc. Examenul medical, ca să revenim la subiect, a fost sever şi aş putea spune îndelungat. Am fost adormit şi trezit de mai multe ori, înțepat mai peste tot, strâns de gât, izbit în ceafa, gâdilat la tălpi, pus să-mi dau rapid cu părerea despre cei patru mari dascăli ai omenirii. Mi s-au aplicat întrebări legate de căsnicie, plăcerile sexului, mersul trenurilor, singurătate. Aproape că am fost obligat să redactez mai multe telegrame având ca teme moartea, iubirea, trecerea ireversibilă a timpului, evul mediu timpuriu, cruciadele la care ar fi participat şi vreo zece români. Se făcuse deja seară când mai marele echipei medicale mi-a comunicat verdictul... "în ciuda vârstei, inima bună, ficatul la fel, rinichii de-a dreptul performanți, plămânii de oțel, sexul încă fierbinte, ochii de vultur sau şoim, cum vrei, măselele de rozător, urechile de animal sălbatec. Ai şanse, mizerabile, să treci de suta de ani.

Mulțumit sau nu?”... Sar din pat, dau din mâini, expediez şuturi în calorifer, fac paşi de dans cu interniste, cardiologi, oncologi, psihiatri, îmbrățişez toată echipa... Cum să nu fiu mulțumit, o sută de ani, ce vârstă, în lumea asta minunată, cu intriganți, bâlbâiți, în ceața unei nepăsări generale, cu proşti urcați pe socluri, dar, să fim drepți, şi cu câțiva mari poeți, politicieni, militari, formatori de opinii... În sfârşit, după un anume timp de la efectuarea controlului medical, care s-a soldat cu verdicte mai mult decât pozitive, într-o după amiază ce părea să se scurgă în cea mai spectaculoasă monotonie, primesc un telefon. La primele apeluri nu mă ating de receptor, speriat, mai ales, de posibile invitații de a participa fie la lansări de cărți, fie şi mai rău, la cenacle literare, dar în cele din urmă simt că nu am încotro şi răspund... “Domnule Pora, după voce ştiu că sunteți dumneavoastră, eu, directoarea Popapopu a liceului teoretic “Hagi-Mutu” împreună cu întregul corp profesoral, ne-am gândit să ne faceți o vizită, cu care ocazie, într-una din clase, poate o să şi citiți ceva, căci, după câte ştiu, aveți succes la tineri. Ne este atât de dor de un moment cultural autentic.” ...Şi doamna continua... “Dacă n-aveți nimic împotrivă, vă aşteptăm lunea viitoare, la orele 10.” ...Ce să mai zic, cum să refuz o propunere atât de delicat, dar şi ferm formulată, o poruncă aproape, astfel că tară multe fasoane, îmi dau acceptul, promit că voi veni în ziua şi la ora stabilită. Ajung, în sfârşit, la şcoală, mai exact la liceu, tras la patru ace, costum, papion, manşete cu butoni de aur, şi nu mă pot împiedica să nu admir clădirea masivă, cu un discret aer mortuar, dar plină de viață, sau, mai bine zis, explodând de urletele care veneau de pe coridoare. La un moment dat intră în acțiune nişte sonerii şi zgomotele se mai potolesc... “Ne-am gândit, îmi spune directoarea, o femeie mai plină dar nu lipsită de farmec, de delicatețe, că înainte de lectură să vizitați singur interiorul, coridoarele, câteva clase, laboratoarele, poate chiar şi pivnițele şi podul. Şi pe urmă încheiem totul cu momentul dumneavoastră cultural.” Zis şi

făcut. Pornesc, prin urmare, la drum, cu o stare generală de curiozitate, dornic să-mi regăsesc copilăria, să văd cu un ochi detaşat ce se mai petrece prin şcoli, acum când totul se modernizează, se vopseşte în alte culori, se cântă la noi instrumente. Trebuie să recunosc că de la bun început am senzaţia că păşesc prin gropi. Prin colţuri, femei de serviciu ce nu fac absolut nimic, la parter, un Vasile Alecsandri cu o pipă în gură, tot la parter, dar într-un fel de intrând, un dulău, poate din serviciul de pază. Urc la etajul întâi, un urlet mă spintecă întocmai ca un bisturiu, un biscuite îmi zboară pe lângă urechi, pereţii au o culoare gălbuie ce-ţi strecoară în suflet disperare şi amărăciune. Într-o clasă fără profesor e un scandal infernal, dinspre toalete un miros combinat de urină, detergenţi, tutun. Scurt după W.C.-uri, o masă de elevi înalţi, pletoşi, şi-n mijlocul lor, un cadru didactic, chel, mărunt, cu un catalog sub braţ. Pe ziduri, mai multe panouri ce-mi amintesc prin factură de societatea socialistă multilateral dezvoltată. La etajul doi, o profesoară certată de nişte haidamaci pentru niscai note mici la un test, iar în laboratorul de fizică, în frunte cu profesorul sau poate cu inspectorul de specialitate, tocmai se sare capra, mai mult ca sigur pentru un moment de relaxare. La etajul trei nu mă mai duc, dar când cobor spre cancelarie, zăresc pe un perete un alt Vasile Alecsandri cu pipa... “Sunteţi mulţumit de ce-aţi văzut?”... mă-ntreabă directoarea, oferindu-mi o ceaşcă de cafea... “V-a plesnit cineva peste cap, vreun şut în fund aţi luat, vreo schipitură?... nu?... nimic din toate astea?... atunci puteţi fi mulţumit... zău că da”... Zâmbesc, mă-nclin, mai cunosc vreo doi, trei profesori şi declar suficient de tare spre a fi cât mai bine auzit că sunt mulţumit, extrem de mulţumit, de tot ce-am văzut... Trecem acum la “momentul cultural” ce-l aveam de îndeplinit. O lectură de cel mult douăzeci de minute, de preferinţă un decupaj dintr-un pasaj mai lung, alert, cu umor, uşor de digerat de o colectivitate heterogenă. Am ales, pentru împrejurare, “Mândra din Pădure”, un text de rezistenţă la

lecturi publice, unde se găseau aproape de toate: metafore, hiperbole, personificări, situații comice, dramatice, plonjoane în marea cultură generală, portretistică, nimicuri spuse grandilocvent. Am intrat împreună cu directoarea şi, cred, cu un număr de profesori umaniști, într-o sală de clasă, plină ochi, unde adia un uşor miros de transpirație, combinat cu unul de oțet. Figurile băieților erau majoritar croite pe tipar balcanic, cu încrâncenări de maxilare, frunți cam înguste, urechi clăpăuge. Vestimentație foarte diversificată, departe de ceea ce a fost odată ținută şcolară. Fetele, la rândul lor, erau masive, cărnoase, cu rochii scurte ce deschideau privelişti de negăsit, spre exemplu, la maicile veterane ale mănăstirii Agapia. Sânii mai tuturor parcă apăsau pe bănci ca nişte greutăți. După prezentări se face linişte şi eu îmi încep lectura. În debut rostesc cuvintele mai greu, dar curând mă încălzesc şi intru în ritmul normal de citire. Am senzația că textul acesta pe care l-am mai prezentat are acum note în plus. Răsar fraze pe care nu-mi amintesc deloc să le fi scris, dar care alături de celelalte stau bine în pagină. Pădurea apare când comică, veselă, când dramatică, mlăştinoasă, când bântuită de forțe ale răului, când calmă ca un întins perimetru amenajat pentru turişti dintre cei mai sensibili. Mândra, mai puțin frumoasă decât în pasajele anterioare, se impune acum mai muşchiuloasă şi mai stăpână pe sine. Pare a fi o prizonieră a sutelor de pomi din jur, dar în acelaşi timp lasă şi impresia unei ființe ce din zona aceasta obscură va găsi negreşit calea spre lumină. Aici, chiar, la formula "calea spre lumină", mă opresc din citit dar mai rămân un timp cu nasul adâncit între foi. Trec şi clipele acelea şi-mi ridic privirea înspre sală, apoi caut în stânga şi în dreapta mea. Nimeni... nimeni... urmă de asistență... pustiu total... au şters-o toți care cum au apucat, poate unii chiar pe ferestre. Pe sub bănci au rămas hârtii, resturi de invitații, învelişuri de bomboane, cotoare de mere şi peste tot plutea parcă mai tare mirosul combinat de transpirație şi oțet. Şi totuşi, ascultătorii

nu s-au făcut nevăzuți fără a-mi lăsa măcar un semn... în fundul sălii, atârna de o perdea un portret de-al lui Vasile Alecsandri, dar spre deosebire de primele văzute, de data aceasta poetul avea nu una, ci două pipe în gură. Iar pe tablă era scris, cu o caligrafie îngrijită, de profesoara de română: "Sunteți mulțumit de tot ce s-a petrecut aici?" Deşi sunt singur în încăpere, răcnesc cu fața îndreptată spre iluzoriul auditoriu: "Sunt mulțumit... mulțumit... mulțumit"... În sfârşit, după ce-mi arunc manuscrisul într-o găleată, aflată chiar lângă catedră, părăsesc liceul pustiu, îndreptându-mă spre casă. Am mai multe variante pentru a ajunge la domiciliu. Două, traversând centrul şi câteva cartiere selecte, şi una mai periferică, trecând printr-un parc, ocolind o biserică, un şir de gropi şi lăsând în urmă nişte străzi pe care nu pot fi văzute niciodată delegații oficiale. Am ales pentru retragere traseul mai puțin pretențios. Merg alene, stropit, pe ici, pe colo, de maşini, dar mulțumit. Pentru ce motive trăiam această stare de satisfacție nu ştiu. Poate, totuşi, printre altele, că aproape indiferent de ce mi s-a întâmplat până acum am strigat de fiecare dată: "sunt mulțumit... sunt mulțumit..." ...După ce ies din parc, simt că înaintez ceva mai greu. Parcă aş ti dus în spate o raniță în vederea unei excursii nu tocmai uşoare. Odată ajuns în dreptul gropilor, avansez şi mai cu dificultate, şi la un moment dat chiar mă opresc să-mi explic mie însumi situația. Şi ce credeți că-mi este dat să văd?... duc, de fapt, după mine, trag. târăsc, un şir lung de obiecte, vietăți dizgrațioase, uleiuri, cutii, probabil cu insecte sau haine pline de molii, diplome rupte, cratițe, covoare murdare... "Sunt eşecurile tale, îmi şoptește înserarea la urechi, tot ce-ai realizat în viață. Eşti mulțumit acum că poți să le şi vezi?" „Mulțumit... mulțumit... chiar foarte mulțumit, răspund..." Plec mai departe, căci noaptea chiar se lasă. Ajung în fața blocului, pustietate, urc scările cu terfeloagele după mine, deschid anevoie apartamentul, e la fel ca înainte, rece, tăcut, absent, ca un adăpost din epoca de piatră. Şi o singurătate

care mă loveşte acum perfid, pe dinăuntru, dezechilibrându-mă, urcându-mi stomacul până aproape de gât, înfundându-mi urechile, sleindu-mi ochii. Şi, totuşi, câteva clipe de graţie cineva mi le acordă... "Te văd, strig, doar pe tine te văd, pe care acum nu te mai numesc, cum răbdătoare mă aştepţi. Ai acelaşi chip, acelaşi trup, neatins de timp. Nu eşti nici jos, nici sus, nici în lumină, nici în întuneric. Pur şi simplu eşti." înainte de a adormi sau ce-o mai fi fost starea de abandon ce m-a cuprins am mai reuşit să îngân..."sunt mulţumit... sunt mulţumit..."

Întrebări şi răspunsuri

- *Înainte de-a o vedea la "chip", aţi ştiut câte ceva despre Monica?*

- Mari lucruri, nu... Eram la curent cu faptul că locuieşte-n Braşov (de fapt, când am zărit-o prima oară, avea domiciliul în Sf. Gheorghe), că are o fiică reuşită, că e ingineră silvică... şi cam atât... Pe terenul cu pricina, ce să spun, un ignorant. Aveam totuşi senzaţia unei fiinţe mai aparte, dar dacă la un examen, cu un profesor sever, aş fi tras un bilet cu informaţii despre ea, n-aş fi luat ca notă mai mult de patru.

- *Ştim că înainte de-a veni la Timişoara, a dat câteva telefoane, probabil, pentru a se asigura că în legătură cu primirea ei totul este în regulă.*

- Aveţi dreptate, aşa a procedat, de fiecare dată întreţinându-se cu mama mea. Eu nu m-am nimerit, defel, să ridic receptorul. Ce mai, aşa a fost să fie. Ştiu precis că la o masă de prânz, mi s-a adus la cunoştinţă că înjur de ora 19, în aceeaşi zi, la acceleratul ce venea dinspre Craiova, va trebui să fiu Ia gară, împreună cu tatăl meu, pentru a ne aştepta musafira. "Sper ca maşina-ţi merge, ca totul să fie mai rapid, mai în spiritul timpului"... a încheiat mama precizările.

- *Sincer, cum aţi primit vestea vizitei?*

- Sincer, deci?... Fără un prea mare entuziasm. Nu-mi lipseau atunci (vara lui 1993) persoane care să mă inoportuneze. Îmi stăteau înainte lucruri dificile. Urma să mă reîntorc definitiv din Franța, unde stătusem, fără nici un folos, decât așa-numita "experiență", aproape patru ani. Asta presupunea distrugerea propriei familii, despărțirea de fosta soție și de băiatul nostru. Mama, cu bunul ei simt de observație, a văzut "cearcănele" de pe chipul meu şi pentru a drege cât de cât situația a ținut în fugă să adauge: "N-o să-ți pară rău s-o cunoşti pe Monica şi când îți spun asta, ştiu ce vorbesc..."

- *Cum s-a produs întâlnirea?*

- La ora cuvenită, pe o căldură încă toropitoare, domolită de vagi umbre, cu o mică Honda albastră ce-o aveam, ne-am dus la gară eu şi tatăl-meu, care o cunoştea. Ca un amfitrion grijuliu, cu ochii măriți, am străbătut peronul în lung şi în lat, pentru "recuperare", dar nu mi s-a părut că, printre femeile singure ce treceau pe lângă mine, vreuna să fi fost ea. Dețineam riguros semnalmente de fizionomie, statură, îmbrăcăminte. Reîntorcându-mă, cum s-ar spune, cu mâna goală spre maşină, spre tatăl meu, nu mică mi-a fost mirarea când alături de el am văzut o doamnă într-o rochie albă cu buline roşii, de o vârstă incertă, bătând mai mult spre tânără, zâmbitoare, dar mie mi s-a părut că şi emoționată... "Tu trebuie să fii, Monica," am zis simplu, neluându-mi ochii de la ea. Nu mai rețin exact ce-a răspuns, dar după câteva minute, pe cel mai scurt drum posibil, toți trei ne îndreptam spre casă.

- *Spuneți-ne ceva despre cele două zile de vizită...*

- În ziua venirii, de pe la şapte jumătate, seara, şi până spre zece, într-o cămăruță cochetă căreia i se spunea "salonaş", ea a fost în centrul atenției. Cel mai mult a vorbit cu mama, pe urmă cu tata, cel mai puțin cu mine. Eu, pironit pe un scaun, mă uitam la ea cu o curiozitate din care latura senzuală nu lipsea. Deşi stătea extrem de cuviincios pe divan, ceva din rotunjimea genunchilor tot puteam să văd. Pe urmă, în timp ce

se tot conversa, am urcat cu privirea mai sus, spre bust, gât, cap. Pacurile din sufletul meu au început treptat să se aprindă, paltoanele reci, îmbibate cu apă, ale Parisului, să-mi lunece uşor de pe umeri şi în noaptea ce se lăsa treptat, după mult timp, a prins să strălucească ceva ce aducea a bucurie. A doua zi dimineaţa, ne-am revăzut la o cafea în bucătărie. Când se îmbrăcase, pieptănase, aranjase, nu ştiu... Era ca şi scoasă din cutie, febrilă, agitată. Se uita la mine în zecimi de secundă, simţeam că mă apropia treptat de fiinţa ei. Mama era cu noi şi se bucura de conversaţie. Căldura începea să dea buzna peste tot şi, aşa, pe nesimţite, mişcându-ne de ici, colo, au venit ceasurile prânzului. După masă, cam pe la orele şase, i-am propus o mică ieşire cu maşina. Ochii-i străluceau când s-a aşezat pe scaun lângă mine. Cam la vreo zece kilometri de oraş, în fosta casă a unui grof maghiar, de fapt un castel, era acum un restaurant. Acolo ne-am oprit să bem ceva răcoritor. Stăteam unul în faţa celuilalt, vorbind vrute şi nevrute, dar privindu-ne într-un anume fel. La un moment dat, pe fondul acelor palavre, ea a aruncat o constatare grea... "Să ştii, Mircea, că te port de mult în sufletul meu." "Dar, bine, te-ai căsătorit, chiar de două ori, ai avut-o pe Diana, ai făcut navete, au trecut atâtea peste tine..." "Cu toate astea, mi-a replicat, te-am purtat totdeauna în sufletul meu..." La înapoiere, în maşină, prea multe n-am vorbit. Aş fi vrut s-o ating, s-o sărut măcar pe obraji, n-am îndrăznit. Nu mă mai interesau acum genunchii ei, vorbele spuse mă atinseseră cu mult mai mult. Ca să închei capitolul acesta, ziua următoare a fost şi cea a plecării. Imediat după prânz am condus-o cu regret la gară. Mergea la Oradea, la o mătuşă. Pe drumul ce-l parcurgeam, în maşină fiind, am rugat-o să-mi lase o adresă. Mi-a dictat ceva simplu, din Braşov, un număr de casă şi un nume de stradă.

- *Cu ce gust ai rămas după această vizită?*

- Îmi pui o întrebare grea, vrei să ajungi la zonele cu adevărat adânci din mine. Aparent nu se schimbase nimic,

trebuia pentru câteva luni (interval de lichidare) să mă reîntorc la Paris, să reintru în bezna de acolo. Dar, în realitate, în ființa mea începuse să clocotească ceva. Dorințe noi, parcă niciodată cunoscute, prindeau să izbească în pereții de gheață ce se depuseseră peste toate fibrele mele în anii petrecuți în "Oraşul Lumină". Monica mă capturase într-un fel de plasă, cu voie sau fără voie, țesută din zâmbetul, ochii, glasul, fruntea, felul în care-şi pieptăna părul şi, poate, şi din vorbele "Te port demult în sufletul meu".

- *Vă rugăm: câteva cuvinte despre "lunile de lichidare "petrecute la Paris?*

- Au trecut greu, cum cred că s-ar scurge, pentru un locuitor al tropicelor, iernile ruseşti. Cu soția mea rupsesem orice relații (nu din cauza Monicăi), cuvintele pe care le schimbam erau formale, fiecare vroia să se vadă descotorosit de celălalt. Mă mai ținea pe loc prezența băiatului, care atunci avea cam 13 ani. La un moment dat, prin octombrie 1993, i-am scris, pe adresa dată, Monicăi o scrisoare. Nici caldă, nici rece, doar ca de la mari depărtări. Nu-mi puneam mari speranțe într-un răspuns. Şi totuşi ce rânduri am primit... Se simțea în ele o bucurie nedisimulată de a şti că n-am uitat-o, o dorință de-a ne revedea, aproape toate frazele se terminau cu puncte... puncte... te sărut, Mircea... iar jos, în finalul epistolei, un număr de telefon, dar nu de Braşov, ci de Sf. Gheorghe.

- *La ce ar trebui să ne aşteptăm de acum înainte?*

- La explozii, zguduiri, ruperi de hățuri, galopuri etc. ... Brusc, temperaturile crescuseră. Scrisoarea primită am păstrat-o cu sfințenie un timp, pe urmă, cu cartele scump plătite din puținii mei bani, au început să curgă telefoanele. De regulă, dimineața, pe la orele 6-7, căci atunci legătura se prindea mai bine. Cu vorbele, se trecuse într-o nouă fază, totul fiind centrat în jurul clasicelor formule... "mă iubeşti?"... "te iubesc"... şi iarăşi... şi iarăşi... asigurări de felul acesta... cartele... bani cheltuiți... până când, radicalizarea continuând, s-a trecut la

stabilirea unui loc de întâlnire, de îndată ce voi fi în țară. După lungi deliberări, costisitoare, verdictul a fost dat... Craiova.

- *Dorim, domnul nostru, ştiri despre Craiova...*

- Acum, după plecarea definitivă a Monicăi, oraşul acesta are pentru mine rezonanţe dureroase. Parcă n-aş mai vrea să aud de el, să-l mai revăd niciodată. Atunci însă lucrurile au stat altfel. Tot drumul de la Timişoara până acolo am fost măcinat de timidităţi, mă reîntorsesem la vârsta de 17 ani, când îţi doreşti apropierea de o femeie, dar ezitările, paşii în gol sunt atât de mari încât repede te afli în situaţia de a privi cu ochii mari, din stradă, ceva ce-ţi place foarte mult, dar care se află dincolo, în spatele geamului gros al vitrinei. Ne-am regăsit în gară, ne-am prins de mână (ea mă strângea mai tare, eu mai ezitant), şi prin ploaie, evitând bălţi şi gropi, ne-am dus spre apartamentul care ne aştepta al prietenei sale. Până la căderea serii n-au fost multe ceasuri. În tot acest răstimp pe care alţii poate l-ar fi folosit altfel, noi, aşezaţi când pe scaune, când pe un divan, am vorbit, am tot vorbit. Doar la venirea întunericului, fără a fi totuşi târziu, am ieşit să facem o scurtă plimbare. După nici o sută de metri parcurşi printr-un spaţiu complet pustiu, ca la o comandă ne-am oprit. Sus, un cer acoperit, în jur beznă şi-n acel mic petec parcă de eternitate, două fiinţe umane, subjugate de ceva greu de definit, sărutându-se... A doua zi, ţin bine minte, fără complicaţii formal-procedurale, înainte de prânz am sărit în apa fierbinte a supremelor plăceri. Răspundeam parcă fiecare unei chemări vechi, duceam la împlinire un lucru care se lăsase prea mult timp aşteptat. Ne legasem de mâini cu lanţuri sau brăţări?... Oricum încălcăm anumite reguli, nişte legi le striveam în picioare. După-amiaza, Monica m-a condus la intercity-ul de Timişoara. Despărţirile nu sunt frumoase. Spre gară am mers încet, de parcă am fi vrut să pierdem trenul. De fapt, eram deja urcaţi amândoi în aceeaşi garnitură. Când vagoanele s-au pus în mişcare, ca printr-un miraj, peronul întreg al gării dispăruse

undeva, eu văzând o bună vreme doar mâinile ei făcându-mi semne, agitându-se între pământ şi cer.

- *Ce puteți spune despre a doua întâlnire, mai ampla decât aceasta?*

- Intră în joc, acum, pentru întâia oară, Oradea, cu glasul ei plin de amărăciune, cu cercuri albe, negre, un desen de Chirico, o pasăre mare, ce-a luat-o peste nişte ani pe aripi şi-a dus-o departe pentru totdeauna. Căci ea aici a murit în zăpuşeala verii din 2007. Atunci când ne-am revăzut după Craiova, ne aflam însă la un început de februarie, an 1994. Mă aştepta în holul gării, într-o blană albă, treisferturi, cu cizme scurte în picioare, cu o sacoşă alături. Am zărit-o de departe, căuta febril în jur, până când i-am răsărit în față dintr-o mulțime difuză de oameni. Dintr-un posibil de 19 zile, am petrecut atunci doar 9, la Băile-Felix, o anexă turistică a Oradiei. Un hotel oarecare, o cameră cam rece, dar ce importanță mai aveau toate acestea? Lumea, de-acum, pulsa departe, formam un mecanism cu piesele perfect reglate, nu ne-am gândit atunci nici o clipă că toată această petrecere ar putea avea şi un sfârşit. Cineva binevoitor trăsese o cortină şi ne introdusese într-un decor minunat. Parcă atingeam cu mâinile cerul, în lungile tăceri dintre cuvinte străduindu-ne să ne potrivim paşii pentru anii ce vor urma. În preajma hotelului erau alei pe care ne plimbam decent, ținându-ne de mâini, ca elevii de pe vremuri. Paşii cei mai plăcuți îi făceam seara, într-un climat liniştit, fără primejdii. Mă uitam la ea şi-mi plăcea cum arăta... fruntea boltită, ochii albaştri, părul blond ieşind discret de sub căciulă... Aveam, în sfârşit, lângă mine o femeie, a cărei forță o simțeam. Intrase în existența mea, puternic, ca un stăpân, ca un legiuitor. Nu mă jenez să spun că mi-era şi puțin teamă de ea, nu mi-e ruşine să mărturisesc că nu voi înțelege niciodată ce fel de aură i se aşternea pe față, trecătoare, dar nepământeană, după fiecare act de iubire... Felixul a fost, de fapt, peste legi, căsătoria noastră sub ceruri, căci pe cea cu

hârtii şi primari cu eşarfe tricolore, din păcate, n-am făcut-o niciodată.

- *Unde se aflau în acele momente, fosta soție, Franța?*

- Voi rosti acum o oroare, pot fi acuzat de anticulturalism... Franța, fiindcă de ea m-ați întrebat, se scufunda treptat, ca un mare animal rănit, sortit să piară în adâncuri. Parisul însuşi era ud, frânt, ca o piesă complicată, vastă, dar supusă unui aspru bombardament, îşi pierdeau pentru mine treptat semnificația Domul Invalizilor, marile bulevarde, Notre-Dame, Place-Concorde, Sacre-Coeur, podurile Senei, Louvre-ul cu bogățiile sale. Toate acestea parcă alcătuiau un tunel din care, în sfârşit, cu chinuri, ieşeam la lumină. Oraşul unic de care vorbim lua aspectul unei acuarele, pe care o ploaie statornică, îndârjită, o deteriora mereu. Fosta mea soție, cu calități indiscutabile, rămânea şi ea în urmă. După 23 de ani, o căsnicie se destrăma, dar nu din cauza Monicăi, ci a unor "vase comunicante", ce, pesemne, niciodată nu funcționaseră prea bine. În anumite nopți la Băile-Felix, am avut adevărate coşmaruri cu Franța, cu familia dată peste cap, cu zdruncinările brutale la care mă supunea viața. Mă mutam greoi, cu dureri, cu "mobile", suflet, inimă, cărți, dintr-un spațiu vechi, bătătorit, într-unui nou, a cărui necesitate o simțeam irepresibil...

- *Ne-ați putea spune ceva despre firea Monicăi?*

- Inevitabil va trebui să folosesc expresii, vocabule astfel potrivite, încât eventualul cititor din Botoşani, Tulcea, Vânju-Mare, Caracal să "prindă ceva" din natura ei. Dar cuvintele sunt slabe, fără vlagă, e dezamăgitor cât de fad, de palid, de îndepărtat pot ele reda viața. Chipul unui om, felul său de-a fi pier odată cu el... iar ce se poate recupera, chiar şi din cele mai fidele mărturii, e puțin, o străfulgerare de o clipă, într-o noapte ce pare că stăpâneşte peste tot. Dar să revin la întrebare... Monica avea o fire deschisă, dar te primea în sufletul ei doar până la o anumită limită. Nu marcată sever, dar cu regim de funcționare permanentă. Mai din exterior, oricine

ai fi fost, din fondul secret "Monica Hapei", nu puteai extrage nici o informație, nu ieșea de acolo, pentru tine, nici o dâră de lumină. Își depozitase în spațiul acela mica sau poate mai marea ei avere intimă. Ființă întunecată ar zice unii, cu straşnice sigilii interioare, ca la arhivele Partidului Comunist Chinez, creatură fermă, cu zone definitiv inviolabile, ar diagnostica alții. În orice caz, nu făcea parte aici din "seria comună" a viețuitoarelor. Pe mine mă luase, însă, de la bun început, în adăposturile ei sufleteşti cele mai calde, mai oxigenate. Acolo de unde pornesc rugăciunile, mângâierile, vorbele învăluitoare, gesturile ce te fac să simți că nu eşti singur în viață, probabil şi pasiunile, patimile. Intra în caracterul ei şi o componentă dominatoare, germanică, dar totuşi bine reglată, fără ascuțișuri capabile să provoace răni. Vroia să-ți dea de înțeles că e o existență peste care nu se poate trece oricum, că nu e o jucărie în mâinile cuiva. Avea o tristețe anume, repede alungată, când trebuia să cedeze în ceva. Renunțările la ambiții se făceau dintr-odată, tensiunile create între noi spulberându-se ca praful în vânt. O preocupa – şi aceasta făcea, probabil, parte din cochetăria ei funciară- aspectul apartamentului nostru. Am înțeles până la urmă, că, în străfunduri, nu şi-l dorea a fi o piesă de prezentat chiar la reclame, o mândrie gratuită în fața unora şi altora, ci doar "un cuib", atrăgător, agreabil, un sediu al stabilității, siguranței, al unei intimități pe care ziua s-o observe soarele, iar noaptea cerul, norii, stelele. Un loc unde să mai fie şi pace după trântele la care o supusese şi pe ea viața. Deretica deci prin casă, inepuizabil, aranja, combina, obținând mai totdeauna rezultate surprinzătoare, în bine, firește...

- *Firea dumneavoastră mai cețoasă, mai întortocheată, preocupările, vi le-a înțeles, apreciat?*

- S-a obişnuit destul de greu cu felul meu de-a fi. Multe trebuie s-o fi incomodat. În primul rând, lipsa de ordine ce-o manifestam în mai toate, aproape o boală cronică de care

sufeream. S-a luptat, apoi, pot să spun astfel, cu ținuta mea, care, în cel mai bun caz, putea fi calificată drept neglijentă. Cred că o deranja – şi pe bună dreptate – instabilitatea nervoasă de care dădeam mereu dovadă. Acum totul era bine, debordam de veselie, peste nici o jumătate de oră, din pricini uneori de nedescifrat, căruța era răsturnată, văzând pretutindeni doar în cenușiu şi negru. "Mai mergem acolo... mai onorăm cutare vizită", mă întreba. Nu de puține ori, răspunsurile mele erau aiuritor de încâlcite, încât un om pentru care doi ori doi mai fac şi patru se găsea realmente pus în dificultate. Poate s-o fi indispus şi faptul că niciodată nu-i aduceam mici atenții din oraş, o floare, o curea de ceas, un mărțişor o dată pe an, "un ceva", oricât ar fi fost el de neînsemnat. În ce-o privea, când pornea sâmbăta, mai ales, în turnee de trei-patru ceasuri prin piețe, prăvălii, bazar, de Timişoara vorbesc, niciodată nu se întorcea cu mâna goală pentru mine. Bucuria surprizei, considera, e şi o probă de dragoste pentru persoana alături de care stai, un semn că te gândeşti statornic la ea. Monica avea o fire optimistă, solară, viața în toate manifestările ei plăcându-i foarte mult, în timp ce eu pe planul acesta, cu angoasele, spaimele, complexele, nesiguranțele mele, eram realmente un bolovan. Ce lucru simplu spun acuma, dar fundamental... când se găsea alături de mine, indiferent unde, pe stradă, în tren, în pat, în bucătărie, simțeam că nu mă clatin în fața a nimănui şi a nimic, în sufletul meu aprinzându-se atunci becuri ce luminau puternic, ferm. Of, Doamne, dintre noi doi a murit cine nu trebuia. Îi plăcea apoi ca de Crăciun, Anul Nou, Paşte, evenimente, Sărbători, în general, zilele să arate puțin altfel. O crenguță de brad, un cozonac, un ou roşu, o masă mai deosebită. Trebuia şi aici să se lupte cu inerțiile omului alături de care trăia. De fapt, în adâncurile ființei mele, toate aceste lucruri decedaseră demult. Nu mă îndoiesc acum că-i învăluisem sufletul în straturi de umbre. De scris, am scris destul de mult sub ciudata şi statornica ei influență. Am umplut

foi, şi cred că nu rău, în bună parte pentru simplul fapt că era lângă mine... creştineşte, protector, senzual, gospodăreşte, în toate manierele posibile. Îmi veneau idei unele din altele, România o percepeam, fără efort, ca fiind scena unui carnaval comico-grotesc, extrem de hrănitor pentru mine, aveam plăcerea foii albe şi a pixului, motorul mi-era permanent alimentat cu benzină. Primele semne mai grave ale bolii ei apăruseră şi, totuşi, pe mari călduri şi inconforturi de transport specific autohtone, s-a deplasat cu mine la Piteşti, la editura "Paralela 45"... "Nu te las singur să mergi, cine ştie ce încurcături mai faci?" Probabil, pentru viaţa curentă, formată din cele mai diverse "bidoane", mă considera un "slăbănog", un neajutorat, un individ iremediabil comod, perdant, nu prea conştient de calităţile sale.

- *Dacă ar fi să-i faceţi un portret, pe ce elemente v-aţi baza?*

- Am îndemânări extrem de modeste aici, deşi o văd mereu înainte-mi. Aş începe cu ochii albaştri, extrem de percutanţi, care atunci când erau liniştiţi aduceau miniatural cu zarea îndepărtată a unei mări. Venea în continuare fruntea isprăvită cu o mică boltă, dând în mod ciudat fizionomiei amplitudine, întindere, pe urmă părul blond spre şaten, mai degrabă aspru decât mătăsos, împodobind capul elegant, mai ales când era "organizat" sub forma unui coc. Nasul, gura, buzele, bărbia, fără nici un fel de stridenţe, intrau în economia feţei, conducând, împreună cu celelalte "piese", spre impresia de "frumos", noţiune, în ultimă instanţă, imposibil de prins în cuvinte. Corpul era proporţionat, mai degrabă atletic, extrem de flexibil, cu forme ademenitoare ce nu păreau supuse îmbătrânirii. Ceva şi vaporos, neutral şi cu o apăsată chemare sexuală ce pe mine mă neliniştea, mă ţinea într-o agitaţie tulbure, extrem de plăcută... Ce mai calea-valea, o doream mereu... Relaţia noastră, în mod normal, n-ar fi fost ameninţată de rutină, alterare, transformare într-o cârpă pe care seara s-o

aşezi sub pernă.

- *Ar mai fi acum câteva întrebări foarte scurte... Aţi călătorit în străinătate?*

- Împrejurările ne-au permis să o facem doar de două ori. Cel care a pistonat pentru asta, în principal, am fost eu. Ştiam că văzuse până a mă cunoaşte puţine ţări şi vroiam să-i ofer orizonturi geografice mai mari, mai deosebite. E vorba de incursiuni cu autocarul, populare, în vestul Europei. Din Franţa, unde a fotografiat mult, i-au rămas în suflet mormântul lui Napoleon, grădinile de la Versailles, din Austria, Viena şi Salzburg, din Italia, multe, dar, mai ales Veneţia, pe care şi-ar fi dorit să o revadă.

- *Certuri, neînţelegeri, gelozii?*

- Era exclus ca dintr-o legătură atât de puternică astfel de ingrediente să lipsească. N-o puteam duce numai într-o armonie, mai ales că amândoi aveam firi aprinse, eram impulsivi. Dar niciodată vâlvătăile n-au ajuns la cer. Gâlcevile se potoleau repede şi nu lăsau urme. Erau ca un fel de gimnastică înviorătoare.

- *V-aţi gândit vreodată să vă despărţiţi?*

- Proiecte, propuneri, ameninţări au fost multe dar erau imposibil de tradus în fapt.

- *Cât şi-ar fi dorit Monica să trăiască?*

- Mult, 90 de ani, dar aceasta e o poveste mult prea dureroasă şi n-aş mai vrea s-o discutăm.

- *Regretaţi că n-aţi luat-o în căsătorie?*

- Cu siguranţă, e cel mai mare regret ce-l am în legătură cu ea. Probabil şi faptul că la rându-mi veneam după o căsătorie frântă să fi avut aici un rol. Nu caut justificări, dar, repet, regretele sunt tară vindecare.

- *A fost Monica o "inteligenţă"?*

- Nu, a fost cu mult mai mult,... o natură, o creatură aparte, compusă din linişte, zbucium, devotament, ardentă, atitudini tandre, tăioase, intuiţii, dăruiri, o anume latură

“nocturnă”, şi o demnitate, un curaj rar în faţa morţii.

- *Se temea de boli, în general, cum se comporta în cazul unor suferinţe, să zicem, curente?*

- Nu-i plăcea să vorbească nici de boli şi, mai ales, de medici. Adevărul este că avea o natură sănătoasă, o constituţie solidă. Virozelor, răcelilor care o mai “vizitau” din când în când, nu le dădea aproape nici o atenţie. Ducea mai totul pe picioare, şi am văzut-o foarte rar apelând la serviciile termometrelor. Cât am stat împreună, nu reţin să fi făcut vreodată vreo injecţie. Ideea însăşi de maladie o respingea, iar statul în pat pentru stări nu totdeauna de neglijat era tot ce putea fi mai contrar naturii ei. Pe mine mă ironiza pentru te miri ce văicăreli, şi mă sfătuia întotdeauna să ţin cont de efectele binefăcătoare ale ceaiurilor. Pentru ea, tratamentele empirice, tradiţionale, verificate de generaţii, jucau un mare rol. Aproape că nu tolera transformarea unei camere într-un fel de farmacie unde să te împiedici peste tot de cutii de medicamente. Avea în acelaşi timp o mare putere de îndurare, de a se lupta cu suferinţa. Viaţa i se părea ca o insulă luminoasă de care nu trebuie să se despartă. Cred că asta i-a dat şi forţa de a se supune fără crâcnire unei intervenţii chirurgicale grele. De altfel, mi-a spus de mai multe ori “Când eu o să încep să mă vaiet atunci lucrurile, cu adevărat, nu vor merge bine”; Spre finalul luptei ei cu cea mai cumplită boală existentă, uneori, am mai auzit-o văietându-se şi atunci am înţeles ceea ce era de înţeles...

- *Printre altele, ce aţi învăţat mai substanţial de la ea?*

- Multe, dar în primul rând felul în care iubeşte o femeie un bărbat şi cum trebuie să răspundă acesta la darul primit...

- *Cum priviţi această primavară-vară, întâia fără ea:*

- Ca pe o toamnă, nu neapărat urâtă, dar cu un cer în permanenţă înnourat, ca pe un drum lung, monoton, străbătând teritorii pline de pustietăţi. Categoric, în vreo horă a veseliei de

acum înainte nu voi mai putea intra.

- *În toată această "istorie "*, *despre Dumnezeu ce ziceți?*

- Nimic. Îi doresc ani mulți cu sănătate, dar în privința ei am senzația c-a alungat-o pur și simplu din viață.

- *Dle Pora, acum chiar că încheiem... câte feluri de singurătăți există?*

- Multe... de toamnă, de iarnă, de boli, de cuplu, de Sărbători, dar, în fond, e una singură, o pată de ce culoare vrei, ce se-ntinde din China până în Țara de Foc.

- *Putem vorbi de o singurătate a necredinței?*

- Din nefericire, da...

- *Cum explicați instalarea în suferință, refuzul de-a ieși din ea?*

- Nu pot explica nimic aici, nu sunt doctor Honoris Causa al nici unei Universități.

Anexa

Monica Hapei s-a născut la Homorod în 29 Februarie 1948. Copilăria, tinerețea, studiile, prima căsătorie, toate derulate la Braşov. Cu primul soț a avut o fiică, pe Diana. A doua căsătorie – la Sf. Gheorghe. După aceea, din 1994, până la grava ei îmbolnăvire, a locuit la Timişoara, cu mine. Finalul vieții a surprins-o la Oradea, în clinica de oncologie din localitate, fiica ei şi soțul acesteia, ing. silvic, Rudolf Smith, avându-şi serviciile acolo. Grație ginerelui ei şi gravității bolii s-a obținut o rezervă în clinica cu pricina, unde am putut sta cu Monica până în ultima ei clipă. Diana a fost la rândul ei acolo o prezență aproape permanentă. În măsura în care rigorile serviciului i-au permis-o. Rudi a fost şi el la spital.

Cuprins

Dorin Murariu, Moarte şi literatură

Focul
La câțiva paşi de tine...
Moarte şi supraviețuire
Jurnal... pe sărite
Note târzii
Fum şi Tăcere
Doar câteva cuvinte
Albume, Paranteze
Sunt mulțumit
Întrebări şi răspunsuri

Anexa